Glasilo občine Cerknica | oktober 2016 | letnik 3 | številka 23 | brezplačen izvod

SLIVNIŠKI *pogledi*

IZ VSEBINE:

Intervju: **Alojz Troha** *(str. 4)*
Aktualno: **Dobri obeti za turizem** *(str. 6)*
Predstavitev kraja: **Brezje** *(str. 8)*
Naša društva: **AMD Cerknica** *(str. 18)*
Kultura: **Rebeka Hren Dragolič** *(str. 20)*

Občina Cerknica

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje
Cerknica | Čohovo | Dobec | Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje
Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane | Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče
Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredek | Otok | Otonica | Pikovnik
Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica | Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje
Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo | Štrukljeva vas
Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

VSEBINA

Uvodnik 3
Intervju
Alojz Troha 4
Aktualno pri nas
Dobri obeti za turizem 6
Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz
Brezje 8
Iz občinske hiše 10
Izpostavljamo 11
Dogaja se 12
Gospodarstvo 17
Naša društva
AMD Cerknica 18
Kultura in kulturniki 20
Šport 22
Mladi mladim 25
Promet po meri ljudi 24
Duh nekega drugega časa
1926 Rakek – hazena 28
Notranjske artikulacije 28
Notranjski regijski park 29
Razgibajmo možgane 30
Obveščamo 31
Lepo vabljeni 32

Kolofon: **Slivniški pogledi** – glasilo Občine Cerknica

Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica. Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica. Cena izvoda s poštnino za naročnike izven občine Cerknica: 2,78 €. Naklada: 4.050 izvodov. Mednarodna standardna serijska številka ISSN: 2386-0197. Odgovorna urednica: **Sergeja Širca**. Uredniški odbor: **Marija Hribar**, **Miha Jernejčič**, **Maja Mahne**, **Maruša Mele Pavlin** in **Maruša Opeka**. Naslov uredništva: Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica. Elektronski naslov: urednistvo@slivniskipogledi.si. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja. Oblikovanje in tisk: Evrografis d. o. o.

Fotografija na naslovnici: Kalvarija je z zelenimi odtenki vode in čudovito kapniško dvorano najlepši del Križne jame.
Foto: **Gašper Modic**

Za Brestove delavce
zbrali 2.475 evrov

Območno združenje Rdečega križa Cerknica-Loška dolina-Bloke in Radio 94 sta v dobrodelni akciji za delavce podjetja Brest pohištvo iz Cerknice zbrala 2475 evrov. Delavcem, ki ne dobivajo rednih plač in nimajo plačanih prispevkov, je združenje plačalo eno izmed že izdanih položnic za komunalne storitve.

Po seznamu, ki so ga dobili na Rdečem križu, je na Brestu zaposlenih 142 ljudi, 20 se jih je med akcijo zaposlilo drugod. Združenje je nato postavilo kriterije, po katerih je pomoč dobilo 48 zaposlenih. Predvidevajo, da tisti, ki kljub pozivom niso prišli po ponujene pakete prve pomoči, pomoči ne potrebujejo.

Predsednica območnega združenja **Aleksandra Šega** je povedala: »Pri dodelitvi pomoči smo upoštevali število družinskih članov oziroma oseb iz skupnega gospodinjstva, ki delajo na Brestu, bolezen, dejstvo, da zaposleni živi sam in sam pokriva vse življenjske stroške, poseben poudarek smo dali tudi družinam z nepreskrbljenimi otroki.« Kriterije je potrdila socialna komisija Območnega združenja RK Cerknica-Loška dolina-Bloke; komisijo za delitev sredstev iz donacij za zaposlene na Brestu pa so sestavljali: predsednica in sekretarka območnega združenja RK, trije prostovoljci organizacije, med njimi dva nekdanja Brestovca in sindikalistka iz podjetja. Akcija je trajala od sredine avgusta do sredine septembra, ko so zaposleni s položnicami in vlogami že lahko prišli na Rdeči križ.

Avtor: Maruša Mele Pavlin

Foto: Nina Jerič

Zakaj turist pride v Cerknico *namesto na Bled?*

Foto: Valter Leban

Poletja je konec, letošnja turistična sezona pa je bila – vsaj kar se obiska turistično informacijskega centra tiče – rekordna. Cerkniško jezero, Rakov Škocjan, Križna jama, Slivnica ter druge naravne in kulturne znamenitosti privabljajo obiskovalce od blizu in daleč. Čeprav smo po številu obiskov in nočitev daleč za nekaterimi turističnimi lokacijami po Sloveniji, to ni nujno slaba stvar. Tudi zaradi tega namreč lahko obiskovalcem ponudimo marsikaj, kar drugod zaman iščejo.

Ob poslušanju zgodb, kaj turiste prepriča, večkrat vidim, da znajo obiskovalci pogosto bolj ceniti naše naravne lepote kot mi, ki se nam zdi vse že skorajda samoumevne. A travniki, polni cvetlic, žabe, ki jih srečaš na vsakem koraku, najrazličnejše vrste ptic, ki preletavajo jezero ... vse to marsikje drugje po svetu že dolgo ni več samoumevno.

In tako se dogaja tudi, da se turisti od nas odpravijo na Bled, a se čez en dan vrnejo, ker je tu lepše. Nemški par se je po desetih dneh raziskovanja Slovenije želel za dva tedna odpraviti še na Hrvaško, pa je po dveh dneh raje prišel nazaj k nam, ker imamo pri nas »vse tako lepo organizirano, čisto in označeno.«

»To mislite Slovenijo na splošno,« sem vprašal, navajen pripomb domačinov, kaj vse pri nas še manjka.

»Ne, prav Cerknico,« sta zagotovila.

Domačini smo vse prevečkrat osredotočeni na to, kaj pri nas manjka. A turisti, ki nas obiščejo, mnogokrat dobro vedo, kaj pričakovati (pustimo čisto ob strani tista res prenizka pričakovanja, ko sta bila dva Katalonca na primer naravnost navdušena, da imamo tudi v Cerknici brezplačen *wi-fi*).

Turisti vedo, da tu ne bodo našli hotelov, nakupovalnih centrov, peščenih plaž, bazenov in burnega nočnega življenja – če bi želeli to, ne bi obiskali Notranjske, ampak bi šli drugam. K nam prihajajo tisti, ki iščejo mir, preprostost, prijaznost, neokrnjeno naravo in skrite kotičke, ki čakajo na to, da jih odkrijejo. In teh stvari lahko ponudimo v obilju.

Pa da ne bo pomote – še zdaleč ni vse idealno, prostora za izboljšave je še precej: bolje označene kolesarske poti, kakšna označena učna pot še ob Cerkniškem jezeru, prostor za kampiranje in avtodome, izboljšanje ponudbe v Rakovem Škocjanu...

Stvari se počasi premikajo tudi v tej smeri. Prav je, da se pomanjkljivosti zavedamo in jih skušamo odpraviti, vseeno pa ne škodi, če na svoje okolje kdaj pa kdaj pogledamo tudi z drugimi očmi. Z očmi obiskovalca, ki ne išče le, česa nam manjka, temveč se osredotoči na to, kar imamo.

Miha Jernejčič

Alojz Troha: *srce in duša Križne jame*

***Alojz Troha** z Bloške Police je leta 1978 postal skrbnik Križne jame in se kot jamski vodič upokojil leta 2014. Bil je prvi predsednik Društva ljubiteljev Križne jame, ki ohranja ravnovesje med turističnim obiskom in varstvom najlepše vodne jame na svetu. V suhem delu jame je obiskovalcev vse več, obisk vodnega dela je omejen, občutljivejši deli so celo zaprti. V Križni jami ima narava prednost pred dobičkom. Temelje za to je postavil Alojz Troha. S svojim delom je sooblikoval načela varovanja in ohranjanja jam v Sloveniji ter vzgojil novo generacijo jamarjev. Leta 2007 je prejel zlati znak Jamarske zveze Slovenije za življenjsko delo.*

»Sploh mi je bilo v največje veselje, če sem se od obiskovalcev česa naučil. Ljudi sem si zapomnil po znanju, ki so mi ga dali.« | Foto: Andreja Troha

Se spomnite, kdaj ste bili prvič v Križni jami?
Deset sem bil star. Z mamo sva bila na veselici pred jamo, ki jo je vsako leto pripravljalo Turistično društvo Loška dolina. Temno je bilo, nič nisem videl. Spomnim se, da je pred vhodom znani fotograf **Franci Bar** kazal diapozitive; pa z očetom sva hodila v gozd mimo jame. Vrata so bila vedno vlomljena in sva gledala notri. Jamarstvo me je začelo zanimati v šoli. Spomnim se, da smo se z drugimi otroki zmenili, da gremo v Partizansko jamo pri Bločicah, ko pridemo iz šole. Vsi so šli, samo mene mama ni pustila! No, smo pa kmalu večkrat šli v Križno jamo. Prvi del smo kar dobro poznali, ampak mene je hudo mikal vodni del jame. In res so me jamarji vzeli s sabo.

Kdaj ste dobili ključ od Križne jame?
Leta 1978. Predal mi ga je oskrbnik **Rudi Mlakar** iz Loža. Takrat smo ključe dajali samo domačim jamarjem, tuji so morali imeti vodnika zraven. So bili nevarni za državo. Prihajalo pa je vse več domačih ljudi, ki so želeli videti jamo, čeprav niso bili jamarji. Tako sem v letu, dveh lahko na krajši ogled peljal že večjo skupino ljudi. Za oglede vodnega dela pa ni bilo opreme. Turistično društvo Loška dolina se je pred letom 1970 odpovedalo Križni jami in za upravljalca predlagalo Društvo za raziskovanje jam iz Ljubljane. Polovica denarja je šla drugam! Ko so se pred petindvajsetimi leti zamenjale generacije jamarjev pri nas in njih, smo se dogovorili o upravljanju jame in lahko smo kupili in posodobili opremo, potrebno za obisk vodnega dela jame.

Ne samo jamarska, tudi širša javnost vas pozna po zagovarjanju jamam prijaznega obiska.
Na začetku so vsi govorili: »Kdaj boste zrihtali jamo?« Zdaj pravijo: »Kako lepo je, da se vi prilagajate jami in ne jama vam. Lepo je, da nimate elektrike, betona, da ste jamo pustili naravno!«

V teh skoraj štirih desetletjih ste postali pojem varovanja jam vsaj v slovenskem merilu, če ne že širše.
To je prišlo z vzgojo, tega so me naučili tuji jamarji, ki sem jih vodil v jami. Kultura se širi s srečevanjem. Po letu 1980 so me v jame v okolici Stuttgarta povabili

Avtor: *Maruša Mele Pavlin*

nemški jamarji. 14 dni sem delal na Brestu za povratno karto za vlak. Nazaj grede pa sem se ustavil še v eni avstrijski jami. Takrat sem videl, zakaj vsi, ki pridejo v našo jamo, tako vzdihujejo. Njihove jame so nekaj tako majhnega, tako malo so okrašene s kapniki ... Z njimi znajo vseeno narediti velik posel. Naše jame so pa tako lepe, Križna je med vodnimi najlepša v Evropi ali pa na svetu ...

Omenili ste Brest. Ste tam delali samo priložnostno?

Ne. Moj oče je bil mizar, priznan in natančen, računal je, da ga bom nasledil. Ampak obupal je v boju z zakonodajo, da bi imel svojo obrt, in je šel na Brest. Jaz pa tudi. Dvajset let sem bil tam.

»Penzijo« pa ste dočakali v Društvu ljubiteljev Križne jame.

Delo v tovarni sem pustil zaradi slabe plače. Celo bi dal za vrtec hčerk. Ostal sem doma, se kmečko zavaroval in počel marsikaj. Zadnjih deset let sem delal kot jamski vodič, v pokoj sem v začetku leta 2014 šel s tega delovnega mesta. Po jami sem zelo rad vodil fotografe, naučili so me fotografiranja. Sploh mi je bilo v največje veselje, če sem se od obiskovalcev česa naučil. Ljudi sem si zapomnil po znanju, ki so mi ga dali.

Zdaj ste še vsak dan v jami?

Ne, dvakrat na leto. Sem povedal društvu, naj me pokličejo samo, če bo huda sila. Ne bom delal zdaj, ko mladi nimajo posla. Sem častni član društva, moral bi skrbeti za družabno življenje, no, pa je kakšen teden po moji upokojitvi prišel žled.

Imate gozd?

Ja, kar precej gozda je. V hobiju, ki je bil moj poklic, sem spoznal kup prijateljev z vsega sveta, ki me vabijo na obisk. Mislil sem, da bo čas za to, ko bom upokojen. Žled in lubadar sta me zadržala doma. Dva prijatelja iz Nemčije sta mi prišla celo pomagat v gozd.

Vseeno zdaj imate nekaj prostega časa. Kako ga preživljate?

V gozdu s fotoaparatom. Nedelje so se mi hudo spremenile. Prej sem govoril, da sva ob nedeljah najbolj zaposlena župnik in jaz. On s tremi mašami, jaz pa s štirimi vodenji po jami.

Družina je razumela vašo predanost jami?

Hčerki sta bili navdušeni nad jamo, v društvu sta sodelovali v gimnazijskih letih, je pa žena **Andreja** zmagala, ko si je želela, da je čisto zadosti eden z jamo zasvojen pri hiši.

Andreja je bila velikokrat v jami?

Dvakrat. Enkrat, ko je bila še **Ravšelj** (dekliški priimek gospe, o. p.), in enkrat, ko sta hčeri malo zrasli. Sem bil vesel, da je šla. Je videla, da ji ni treba skrbeti. Voda te v Križni jami ne zalije kar tako in stisne pod strop.

Res ne?

Ne, jama je dovolj visoka. Je pa res, da ne veš, koliko časa lahko ostaneš notri, če zalije prehode. Parkrat sem bežal. Ko je voda zaradi vročinske nevihte pritekla skozi strop jame in ne z Blok, »glih« da sem ušel.

Veliko ste tudi odkrivali. Kakšen je občutek, ko stopiš nekam, kamor človeška noga še ni?

Lep, ampak jamarski turizem in jamarstvo sta težko združljiva, ker nimaš časa.

Leta 2007 ste dobili zlati znak Jamarske zveze Slovenije za življenjsko delo ...

Odlikovanj si ne želim. Vesel sem, da sem se za jamo odločil prostovoljno, da je bilo moje delo moj hobi. Moram povedati, da sam ne bi zmogel. To je bila nagrada za vse. Na začetku sem bil sam, že leta 1980 nas je bilo več. Leta 1998 smo uradno ustanovili Društvo ljubiteljev Križne jame. Uspelo nam je, da smo jamo očistili in v njej vzpostavili red. Za nami so tudi tri pomembna odkritja: pri Gornjem Jezeru smo odkrili jamo Obrh-Čolniči, našli Novo Križno jamo in v njej še Bosonogi rov. To je bilo tako odkritje, kot če bi zgodaj zjutraj zagledali dve luni! Pa obisk smo iz niča leta 1978 povečali na devet tisoč na leto.

Če štejeva še predane člane društva, ki so prevzeli vaše delo, se sliši kot pravljica.

V jami so spremembe, v okolici se ni spremenilo prav nič. Asfalta do jame še vedno ni, cesta še za avte ni dobra, kaj šele za avtobuse. Ni smerokazov za Križno jamo! Niti na novih obcestnih tablah, samo naša reklamna tabla je! Po celi občini ni večjezičnih tabel. Ignoriramo tujce, kar je napaka. Večino obiska v Križni jami predstavljajo tujci, zdaj so to Izraelci. Ker ni smerokazov za kmečke turizme, jedo in spijo na Obali. Obnašamo se po načelu: »Če kdo pride, je prav, če ne, je pa tudi prav!«. Društvo je predloge že predstavilo na občini, pa nič. Kako sem ga polomil, ko sem pred obiskom prejšnjega župana »flikal« cesto! Še vedno pa pred jamo ni prišel zdajšnji župan.

Tudi nad državo niste navdušeni?

Pri taki vodi, kot teče skozi jamo, se jami slabo piše. Kako lahko za jamo skrbi ministrstvo, ki hkrati pusti, da vanjo tečejo vode iz čistilne naprave? Verjamem, da jamo lahko reši vpis dinarskega krasa v Unesco.

Dobri obeti *za turizem*

Ob slovesu poletja se zaključuje tudi letošnja turistična sezona. Letos nas je obiskalo za naše razmere veliko turistov, ki so navdušeni nad našimi naravnimi lepotami. Mnogo je takšnih, ki se v naše kraje radi vrnejo, ponudniki nočitev pa z veseljem opažajo tudi rast števila turistov, ki se pri nas zadržijo dlje časa.

Na Turistično-informacijskem centru Cerknica se je od začetka letošnjega leta do konca avgusta ustavilo 3177 turistov – lani v enakem obdobju jih je bilo 2311, v celotnem letu 2014 pa je bilo obiskovalcev 1216. Porast obiskovalcev v primerjavi z letom 2014 gre pripisati predvsem uvedbi začasnega informacijskega centra ob Cerkniškem jezeru, saj se tam ustavi veliko več turistov kot v središču Cerknice.

Delež tujih gostov je po podatkih turistično-informacijskega centra blizu 40 odstotkov, v poletnih mesecih pa je tujcev približno polovica. Poleg Slovencev so med obiskovalci že tretje leto zapored na prvem mestu Francozi, veliko pa je še Italijanov, Nemcev, Belgijcev in Nizozemcev, medtem ko Križno jamo obišče največ Izraelcev. Prenočitveni ponudniki opažajo tudi, da nas je letos obiskalo kar nekaj turistov iz pribaltskih držav (Latvija, Litva in Estonija), kar se doslej ni dogajalo ravno pogosto.

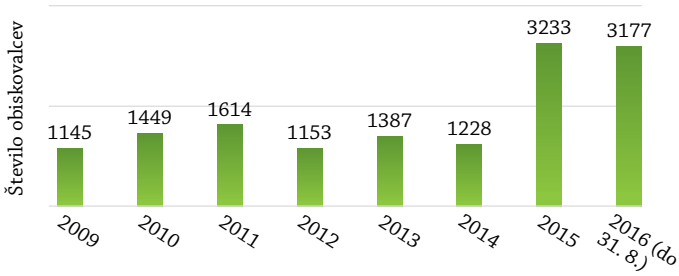

Število obiskovalcev TIC-a v zadnjih osmih letih

Turistov je več in ostanejo dlje

Pogovarjali smo se z nekaterimi ponudniki, ki svoje storitve ponujajo v občini Cerknica. Skoraj vsi sogovorniki opažajo, da se število turistov povečuje, prav tako pa tudi njihovo zadovoljstvo. »Čedalje več je takšnih, ki v naših krajih ostanejo tudi po en teden in ne več samo kak dan,« pravi **Janez Ponikvar**, ki ponuja prenočišča v Gorenjem Jezeru. Razlog za čedalje boljši obisk je predvsem zadovoljstvo gostov, ki po obisku priporočijo Notranjsko drugim ali pa na spletnih straneh pustijo pozitivno oceno oziroma komentar, kar nato privabi druge obiskovalce.

Prenočišča Miškar med Grahovim in Bločicami so v poletnem času že tradicionalno polna, tako da o boljšem obisku težko govorijo, tudi oni pa opažajo, da je bilo povpraševanja letos precej več. Če sami niso imeli prostora, so goste poslali v katerega od bližnjih prenočišč. »Stalni gostje, ki se vedno radi vračajo, s seboj pripeljejo vse več ljudi, tako da imamo že težavo s premajhno kapaciteto,« pravijo **Mavkovi**. »Želimo si še več delati, se še razširiti, žal pa nam zmanjka sredstev za gradnjo dodatnih kapacitet.« Želijo si, da bi država in občina lahko finančno bolj pomagali manjšim turističnim ponudnikom, ki dobro delajo in želijo svoje storitve ponuditi več obiskovalcem.

Raje v Žerovnico kot na Bled

Boljšo turistično sezono v primerjavi s prejšnjimi opažajo tudi v turističnih kmetijah s prenočišči Knap, Logar in Tekavča ograda. To je posledica dobrega dela v preteklosti ter posledično dobrih ocen in priporočil tistih, ki so naše kraje že obiskali. Prav vsi opažajo, da je čedalje več gostov, ki ostanejo dlje časa in so navdušeni

Za marsikoga je vožnja z lojtrnikom okoli Cerkniškega jezera posebno doživetje. | Foto: Miha Jernejčič

predvsem nad ohranjeno naravo, ki je iz svojih domačih krajev niso vajeni. »Zgodilo se mi je tudi, da sta se mi dva gosta odpravila na Bled, a sta se po enem dnevu vrnila in raje podaljšala bivanje pri nas,« pravi **Ivanka Logar**, ki pogreša boljšo obveščenost domačinov in drugih delavcev v turizmu. »Osebno čutim premajhno povezanost med nami, ljudje ne poznajo ponudbe, ne vedo, kam koga poslati. Zdi se mi tudi, da je bila ukinitev dežurstev turističnih kmetij med vikendi napaka. Zakaj bi morali imeti vsi pripravljeno kosilo vsak vikend, ko pa je lahko eden izmed turističnih ponudnikov pripravljen na goste, ki se jih potem pošilja tja. Po mojem mnenju bi bile tako vse turistične kmetije na boljšem.« Prostor za izboljšave vidi tudi v infrastrukturi ob Cerkniškem jezeru: »Obiskovalci mi potarnajo nad tem, da ni javnih sanitarij, da ni označeno, kje bi se lahko kopali ter kje in kdaj je pozimi možno drsanje. Tako morajo te točke potem iskati sami in hodijo vsepovprek,« pravi, a je zadovoljna, da se tudi na tem področju počasi odvijajo izboljšave. Na turistični kmetiji Pri Žnidarjevih na Kožljeku pa so imeli približno enako, mogoče celo manj gostov v primerjavi s prejšnjimi leti. »Najbrž zato, ker smo malo odmaknjeni od glavnih turističnih znamenitosti in vsega dogajanja,« pravi **Sabina Bečaj**.

Povezani lahko ponudimo več

Vse več strank imajo tudi ponudniki storitev. V Križni jami beležijo okrog 10-odstotni porast v primerjavi z lanskim letom, razloge za to pa vidijo v priporočilih obiskovalcev iz prejšnjih let in prenovljeni spletni strani. Tudi Kebetovi v Muzeju Cerkniškega jezera Jezerski hram in okrepčevalnici ob jezeru opažajo več obiskovalcev in so z obiskom zadovoljni. Izpostavljajo individualen, oseben pristop do obiskovalcev, kakovostno delo ter stalno izpopolnjevanje ponudbe in znanja. »Pomembno je tudi povezovanje z drugimi turističnimi ponudniki v širši regiji,« pravi **Kristina Kebe** iz Zavoda Jezerski hram: »Skupaj z Društvom ljubiteljev Križne jame in Narodnim muzejem Slovenije smo na primer izdali skupno brošuro, ki vključuje Muzej Cerkniškega jezera, Križno jamo in Grad Snežnik, in s tem vzpostavili temelje za večji obisk.«

S sezono so zadovoljni tudi pri Tur servisu. Čeprav kanuje ob jezeru izposojajo šele drugo leto, je zanimanja veliko – od vodenih izletov s kanuji do izposoje. »Trenutno

Številni občudovalci jezera so po njem zapluli z izposojenim kanujem ali se podali na vožnjo z drevakom. | Foto: Miha Jernejčič

imamo dvanajst kanujev, zaradi povpraševanja smo zagotovili tudi družinske s štirimi sedeži,« pravi **Andrej Šparemblek**. Tudi sam si želi povezovanja produktov in skupnih akcij: »Zelo dobro je bil obiskan izlet, ki smo ga pripravili skupaj z Notranjskim študentskim klubom, potem smo pozno spomladi predstavili še izlet, ki vključuje izposojo koles, kanujev, obisk muzeja Jezerski hram in vodenje po Notranjskem parku. A tega je še vedno premalo,« pravi Šparemblek.

Kljub pozitivnim trendom na področju turizma in uspešni turistični sezoni je prostora za izboljšave torej še vedno veliko. Notranjska s svojimi znamenitostmi, neokrnjeno naravo ter preprostimi in prijaznimi ljudmi navdušuje obiskovalce. Kot opaža večina turističnih ponudnikov, pa so prav zadovoljni turisti najboljša reklama – sploh v današnjem času, ko lahko vsako informacijo, dobro ali slabo, delimo s svetom. Dolgotrajno dobro delo tako slej ko prej obrodi sadove.

Obiskovalci Cerkniškega jezera so si lahko poleti vsak konec tedna izposodili kolo. | Foto: Miha Jernejčič

Avtor: *Miha Jernejčič*

Brezje: *odmaknjeno, a blizu središč*

Za Brezje, ki je od Cerknice oddaljeno manj kot tri kilometre, od Begunj pa le streljaj, dobi obiskovalec vtis, da živi mirno in spokojno. Ima vse, kar mora vas imeti: cerkev, lipo, vaško korito z vodo in »predmestje« Gmajnce.

Vas, ki stoji na levem bregu Cerkniščice oziroma na severnem pobočju Slivnice, se v dokumentih prvič omenja leta 1388. V listini je zapisano, da sta Janez I. in njegov brat Vulfing Šteberška prodala za šestindvajset mark oglejskega denarja samostanu Bistra dve kmetiji na Brezju (*za Bresyach*) pri Begunjah nad Cerknico, ki sta ležali ob vodi. Na Jožefinskem vojaškem zemljevidu iz 18. stoletja je vas označena kot Bresie (Bresne, Bresnie) in jo predstavljajo cerkev in sedem hiš.

Kamena strela – čista in prozorna kakor voda

Tako je o kameni streli, mineralu, ki sestavlja Zemljino skorjo, imenovanem tudi strelica, bleščeči kamen, zapisal naravoslovec in pisatelj **Fran Erjavec**. Pomembno nahajališče kristalov kremena, ki je najbolj razširjen mineral, je tudi na območju Brezja. Kmetje, ki obdelujejo polja, orjejo, občasno najdejo prelepe primerke kamene strele. Na področju v bližini Brezja so poleg navadnih našli še eno zanimivo obliko kamene strele – žezlasti kremen – žezlu podoben zraščen kremen. Da so posamični kristali kamene strele na Cerkniškem res lepi in sijoči, dokazuje **Wilhelm Voss**, ki je leta 1895 v svojem delu o mineralih navedel, da jih lahko primerjamo ali istovetimo s strasburškimi kristali.

Zvon za pokoro

V cerkvi, posvečeni sv. Juriju, ki je upodobljen na glavnem oltarju, je več zanimivosti. Cerkev je povezana s kartuzijo Bistra, ki je bila razpuščena leta 1782. Na stranskih oltarjih je na ženski strani sveta Marjeta, ki je delo slikarja **Simona Ogrina** iz leta 1880, na moški strani pa je zidna freska svetega Silvestra, ki je bila nedavno obnovljena. V prezbiteriju so zanimivi kronogrami – napisi v latinščini, katerih poudarjene velike črke dajejo kot rimske številke določeno letnico. Iz njih razberemo, da so poznobaročne freske oltarnih nastavkov delo baročnega slikarja **Andreja Periča** s Štajerskega, na osrednjem kronogramu je zapisan zadnji bistriški prelat **Bruno Ortner**, na južnem pa cerkniška župnik **Gašper Faber** in kaplan **Ignacij Baraga**. Vse to govori o času s konca 18. stoletja, ko so cerkev prenavljali. Tudi zvon, ki je shranjen v cerkvi, nedolgo tega pa se je še oglašal iz zvonika, ima po pripovedovanju **Ivana Branclja – Andrejevega**, ključarja cerkve, zanimivo zgodovino. Za pokoro naj bi ga iz samostana Bistre prinesla ženska – spokornica. Kako? Na to vprašanje pa ni odgovora. Na zvonu je napis: »Nikolaj Boset gos mich« z letnico MDCLXV, kar pomeni, da ga je vlil znani zvonar Boset leta 1665. Cerkev je imela tudi mežnarijo, od

Kronogrami v prezbiteriju | Foto: Marija Hribar

katere je ostalo le še nekaj kamnov. Okolica cerkve in pozidani del naselja sta potencialno arheološko najdišče zgodnjesrednjeveškega značaja.

Cerkev sv. Jurija z lipo | Foto: Zoran Vidrih

Pod lipo zeleno

Cerkvena lipa, ki ima častitljivo starost, je z odlokom zaščitena kot dendrološka naravna znamenitost oziroma spomenik. Čeprav je bila poškodovana, se je obrasla in živi naprej. Brezjani pravijo, da je stara toliko kot cerkev. Kako mora dehteti ob času cvetenja! Takrat ko pada dež, vsa vas diši po sladkem. V njeni prijetni senci smo posedeli in se pogovarjali o današnjih in preteklih časih. **Mateja Homovec – Zgoncava** je povedala: »Še prej se je pri naši hiši reklo **Pri Trebkovih**. Ker so stari lastniki odšli v Ameriko, je hiša dobila ime po novem gospodarju. Od rojstva sem na Brezju. Pokojnino sem si prislužila na cerkniškem Brestu. Včasih je bila vas bolj povezana; stari so pomrli, mladi pa gredo vsak po svoje. Prej so bili ljudje doma, sedaj grejo iz vasi, nekateri zaradi zaposlitve, drugi imajo dodatne dejavnosti, imamo tudi par študentov.«

Med obema vojnama je utrip življenju na vasi dajala gostilna s prenočiščem. V vasi je enajst hiš, ena je prazna. Leta 1900, ko so bile družine še številčne, je bilo v vasi 75 prebivalcev, danes jih je 24, od tega so trije osnovnošolci. Predšolskih otrok pa sedaj v vasi ni. **Mateja Homovec** doda: »Včasih so se prebivalci preživljali s kmetijstvom, njive so bile vse obdelane. Vse so pridelali doma. Sedaj je vse drugače. Prav velikih kmetov tu ni. V vasi redijo nekaj konj, prašičev. Nekaj travnikov pokosijo vaščani; ostalo pa zunanji. Pridejo iz Cerknice, Borovnice, tako da kosi se. So bili pa prebivalci vasi nekdaj zelo previdni, bali so se ognja. Na koncu vasi smo imeli *štirno*, v kateri je bila vedno voda za slučaj požara.«

Jesen bo delovna

Ivan Brancelj, ki je tudi predstavnik vasi (dogovarja se s Krajevno skupnostjo Begunje, pod katero spada Brezje, pa s cerkniškim župnikom, občino), je povedal nekaj o tem, kar so že postorili in kar še bodo: »Leta 2012 je bilo obnovljeno vaško korito sredi naselja, tako da tudi voda zopet teče. Obnovljena je bila freska v cerkvi, sedaj pa se pripravljamo na obnovo cerkvenega ostrešja. Vse je že pripravljeno.«

Brezjani od leve: Ivan Brancelj, Mateja Homovec, Dejan Hren, Mitja Hren | Foto: Marija Hribar

Avtor: *Marija Hribar*

Nadaljevanje del *v Martinjaku*

V Martinjaku poteka druga faza izgradnje kanalizacijskega omrežja. »Investicija vključuje gradnjo 930 metrov gravitacijskih vodov, 60 metrov tlačne kanalizacije in izgradnjo črpališča,« je povedal **Samo Mlinar** iz cerkniške občinske uprave. Poleg tega bodo poskrbeli še za meteorno kanalizacijo, postavitev vodov za javno razsvetljavo in obnovo vodovodnega sistema. Na območju, kjer potekajo dela, bodo položili nov asfalt. Kot je pojasnil Mlinar, investicijo vodi Občina Cerknica, sredstva v višini 160.000 evrov, kolikor bo okvirno stala, pa bodo krili iz naslova okoljskih taks za obremenjevanje okolja in iz občinskega proračuna. Sredstva za obnovo vodovodnega sistema bodo pridobili iz omrežnin. Na ta način bodo zagotovili ustrezno komunalno ureditev še za preostalih 32 gospodinjstev oziroma 102 prebivalca vasi Martinjak. Načrtujejo, da se bodo dela zaključila že konec oktobra.

Foto: Maruša Opeka

Rešitve *za boljšo prometno varnost*

Cesta, ki Cerknico povezuje s Sinjo Gorico, je prometno zelo obremenjena, zato so se pristojni odločili, da jo posodobijo in jo opremijo s pločnikom, kar bo prispevalo k prometni varnosti prebivalcev tega dela Cerknice. Cestno podjetje Koper bo kot izbran izvajalec ob cesti zgradil pločnik, zamenjal dotrajan vodovodni sistem in položil nove robnike. Rekonstrukcija ceste v dolžini okoli 430 metrov vključuje tudi zamenjavo asfalta. Skupna vrednost del je ocenjena na okoli 132.000 evrov. Znesek bo krila občina iz občinskega proračuna.

Merilniki hitrosti v naseljih pomembno prispevajo k umirjanju prometa in s tem tudi k boljši varnosti najranljivejših skupin v prometu – pešcev in kolesarjev. Cerkniška občina je v preteklosti že poskrbela za namestitev merilnikov v Grahovem, na Uncu in Rakeku, pred mesecem dni pa so ga postavili tudi pri osnovni šoli v Begunjah. Kot je pojasnil Samo Mlinar z občinske uprave, že tečejo postopki za pridobitev soglasja Direkcije RS za infrastrukturo za postavitev merilne table tudi pred naseljem Cerknica.

Ob posvetovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so se na občinski upravi odločili za označitev nekaterih novih prehodov za pešce in sicer na mestih, kjer prečkajo občinske ceste in so potrebni z vidika prometne varnosti. Nov prehod so označili tudi v Grahovem, na križišču proti Žerovnici. Na občini upajo, da bodo s tovrstnimi ukrepi in s sodelovanjem Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu izboljšali prometno varnost občanov in občank.

Foto: Maruša Opeka

Foto: Maruša Opeka

Foto: Maruša Opeka

Po lubadarju naravna *obnova gozda*

Foto: Maruša Mele Pavlin

Veliki smrekov lubadar v Sloveniji pustoši že po gozdovih, ki jih žled ni poškodoval, razširil pa se je tudi v višje lege. Na območju postojnske enote Zavoda za gozdove Slovenije je trenutno najhuje na širšem območju Rakovega Škocjana, pa tudi na obrobju Cerkniškega polja in hrušiški planoti. Nekaj žarišč so opazili celo na Snežniški planoti, kjer je v višjih legah smreka avtohtona. Do konca avgusta je zavod za posek označil več kot 190.000 kubičnih metrov lesa, lani ob istem času pa okoli 240.000, saj se je lansko leto razvoj lubadarja začel zgodaj in se zaradi mile jeseni končal pozno. V zadnjih dveh letih so za posek skupno označili okoli 590.000 kubičnih metrov lesa, do letošnjega septembra so posekali že 520.000 kubikov.

Kot razlaga vodja enote zavoda **Anton Smrekar**, zavod gozdove deli na več rastiščnih tipov, ki različno vplivajo na obnovo gozda. »Skupaj z lastniki bomo težili k naravni obnovi, saj bo ta najbolj uspešna in najcenejša, zagotovila pa bo najbolj stabilne sestoje.« Naravne obnove bo od 95 do 97 odstotkov. Preostanek, predvsem tam, kjer so bili strnjeni sestoji smreke, bo potrebno zasaditi. Na zavodu upajo, da že letos. Med sadikami bo prevladovala bukev, delež smreke bo zelo majhen.

Še vedno pa velja, da je nadaljnji potek razvoja podlubnikov odvisen od aktivnosti lastnikov gozdov. Potrebni so tedenski pregledi. »Ko iglice odpadajo, je že prepozno,« pravi Smrekar, »lastniki naj takoj, ko opazijo napad lubadarja, začnejo s sečnjo in obvestijo revirnega gozdarja.« Lastniki, ugotavljajo na zavodu za gozdove v Postojni, so bolj skrbni kot lani, a še vedno ne dovolj.

Avtor: Maruša Mele Pavlin

Drugi Zacopraj si dan

Avtor: Sergeja Širca

4. septembra so si družine zacoprale dan, tokrat na Menišiji. V organizaciji Kulturnega društva Notranjska ter ob podpori Občine Cerknica, Notranjskega regijskega parka, TD Menišija, KD Menišija, Pustnega društva Cerknica in številnih domačih podjetij in posameznikov je v Begunjah potekal že drugi Zacopraj si dan. Tokrat so obiskovalci odšli v Zacopran gozd, kjer sta se ob pomoči številnih živali in pravljičnih likov skuhala juha in prijateljstvo. Organizatorji so bili z obiskom zadovoljni, sicer pa si v naprej želijo, da bi se na tovrstnih prireditvah združevalo še več ljudi.

Foto: Tine Šubic

Klasje v Istri

17. septembra smo bile članice društva Klasje na strokovni ekskurziji po slovenski Istri. Najprej smo odšli v turistično vasico Hrastovlje in si tam ogledali Pohlinovo galerijo ter zbirko orožja iz prve in druge svetovne vojne. Sledil je ogled cerkvice sv.Trojice in tamkajšnje freske Mrtvaški ples. Nato smo si ogledale park avtohtonih istrskih živali na kmetiji Trček, sledila je pokušina fužev, specialitete v bližnji gostilni Švab in dobro kosilo v gostilni Šrgat. V popoldanskem programu smo imeli ogled oljarne v Šalari in vinske kleti Švab v Marezigah. Od tu smo imeli čudovit razgled na morje in Koper, Hrvatine, Ankaran, vse do Trsta. V Kopru smo se poslovili od lokalnega vodiča Demiena in se odpeljali proti Notranjski.

Avtor: Ana Ivančič

Foto: Boris Perko

Foto: Marko Cvetko

Steinberg - od Kalca do Marofa

V društvu Modro nebo smo se odločili, da s pohodom čez Javornike počastimo spomin na Franca Antona Steinberga, avtorja knjige Temeljito poročilo o na Notranjskem ležečem Cerkniškem jezeru. Trasa, ki smo jo prehodili, je neposredno povezana z življenjem Steinberga. Začeli smo pri gradu Kalc (prej znan kot Steinberg) pri Zagorju v občini Pivka, rojstnem kraju Steinberga, in končali na Marofu v občini Cerknica, kjer je Steinberg preživel nekaj let in v tem času dodobra spoznal Cerkniško jezero in življenje ljudi ob njem.

Pot nas je od Kalca vodila skozi Juršče, preko vrha Koren do Otoških dolin, kjer smo se ustavili na pokušini prigrizkov iz lokalne samooskrbe. Iz Otoških dolin naprej smo prečkali nekdanjo Rapalsko mejo in se spustili do Zadnjega kraja. Tam smo si privoščili krajši predah, si stopala osvežili v jezeru in nadaljevali pot čez nasip, mimo Dolenjega Jezera čez Cerkniško polje do končne točke Marof.

26 kilometrov dolg pohod, na katerem ni manjkalo primerjav med sodobnim življenjem in življenjem v času Steinberga, sta sofinancirali občina Pivka in Cerknica, izpeljali pa smo ga v sodelovanju z Društvom ljubiteljev Križne jame.

Avtor: Marko Cvetko

Dobrodelna vadba pri Dolenjem Jezeru

Občinska organizacija Socialnih demokratov Cerknica je na parkirišču Dolenje Jezero organizirala dobrodelno akcijo. Udeleženci so z aerobno vadbo omogočili prostovoljne prispevke za socialno ogroženo družino iz Begunj. Dobro voljo udeležencev je stopnjevala dinamična voditeljica vadbe **Ilena Lenassi**, pa tudi toplo in sončno sobotno vreme ter občutek, da opravljajo plemenito dejanje.

Avtor: Tadej Ian

Foto: Tadej Ian

Foto: Neva Jezernik

Po brezpotju Voglov

Avtor: Miro Mlinar

14 planincev Planiskega društva Cerknica se nas je z malim avtobusom odpeljalo na planino Blato. Pot nas je najprej vodila na kočo na Planini pri Jezeru na nadmorski višini 1.451 metrov. Nadaljevali smo na planino Dedno polje (1.560 metrov) in naprej po markirani poti za Kopico. Po približno pol ure hoje smo pri možicu zapustili markirano pot in se odpravili po čarobnem svetu brezpotja. Takoj se nam je prikazal Prvi Vogel (2.181 metrov). Po dobri uri ovinkarjenja in lepih razgledov smo že doživeli veselje prvega osvojenega vrha. Na vrhu smo imeli čas le za fotografiranje in orientacijo. Pred nam je bil Srednji Vogel (2.227 metrov) z že dobro vidnim možicem. Med številnimi stezicami smo ubrali pravo pot in po dvajsetih minutah smo že bili pri možicu na vrhu. Tudi na tem vrhu smo uredili vse za arhiv in spomin pohodov. V nadaljevanju smo sledili smeri za Zadnji Vogel (2.327 metrov). Ko si enkrat nad dva tisoč metrov, je pot lažja in kar hitro smo se povzpeli na najvišji Vogel.

Razgledi na vse strani (Razor, Jalovec, Triglav, Krn...), občutek, kot da si na Luni: globeli in peščena skalnata, rahlo napeta pobočja. Sestopili smo po drugi, krožni poti na planino Dedno polje, kjer sta nam vrhniška kolega postregla svoje dobrote. Po daljšem postanku na koči pri Jezeru, kjer nam je oskrbnik zaigral nekaj viž na harmoniko, smo se poslovili in kaj hitro prispeli na planino Blato, od koder smo se odpeljali domov.

Tretjič od Šteberka do Karlovce

Na 3. pohodu od Šteberka do Karlovce, ki ga je 11. septembra pripravilo Turistično društvo Cerkniško jezero, je lepote in znamenitosti krajev ob jezeru spoznavalo okoli 250 pohodnikov, ki so prišli iz vseh koncev Slovenije. Največ jih je prehodilo daljšo, 21-kilometrsko pot od gradu Šteberk, manj pa se jih je odločilo za 8-kilometrski pohod, primeren tudi za družine z majhnimi otroki. Vsi so pohod zaključili na prireditvenem prostoru društva Lovrenc pri Dolenji vasi, kjer so se okrepčali s toplo malico. Člani turističnega društva, dekleta in žene iz društva Klasje, Oštirjeva kmetija iz Cerknice, Kotnikova iz Laz in Ponikvarjeva z Gorenjega Jezera pa so poskrbeli, da so se pohodniki okrepčali tudi na poti. Za varnost so poskrbeli člani cerkniške zveze šoferjev in avtomehanikov ter krajani. Za kulturni program sta poskrbela mešani pevski zbor in folkloristi Kulturnega društva Rak Rakek. Na ogled so bili tudi mozaiki članic likovne sekcije društva in čipke članic klekljarske sekcije.

Avtor: Petra Trček

Foto: Anja Turšič

Foto: Janez Štritof

Pohod na Javornik

Avtor: Janez Štritof

Pot nas je vodili ob Planinskem polju do Kalc in naprej do kontrolne točke na Stari pošti. Od tam smo se po makadamu odpeljali proti Vodicam in s parkirišča odpešačili po označeni poti proti cilju. Pod vrhom smo zavili še na vrh smučišča Javornik. Po kratkem postanku smo se usmerili proti hribu z razglednim stolpom. Po prijetni stezi smo prišli do Pirnatovega planinskega doma, ki je odprt le med vikendom, zato so prav prišle zunanje klopi za malico iz nahrbtnika. Sledil je vzpon do stolpa, ki je bil tudi naš končni cilj. Nekateri so se nanj povzpeli, vendar razgled zaradi oblačnega in meglenega vremena ni bil najboljši.

Na poti nazaj smo si na Stari pošti ogledali arheološki park in muzejsko razstavo o najdišču Ad Pirum (današnja Hrušica) in obsežnem obrambnem sistemu trdnjav in zapornih zidov, ki so v burnem poznoantičnem obdobju ščitili Italijo in mesto Rim pred osvajalskimi vdori z vzhoda. Skupaj smo zaključili, da smo imeli srečo z vremenom in je bilo dopoldansko pešačenje s klepetom in druženje z občasno zadihanostjo v strmini prav prijetno.

Utrinki z oratorijev...

... na sv. Vidu

Otroci so na letošnjem oratoriju, ki je potekal od 22. do 26. avgusta, spoznali Ostržkovo življenjsko zgodbo ter se naučili, da je vredno govoriti resnico in držati dano besedo. Preizkusili so se v različnih delavnicah, na katerih so izdelovali lesene lutke, glasbene inštrumente in druge kreativne izdelke, poskrbljeno pa je bilo tudi za pustolovske, športne, čebelarske, fotografske in kuharske navdušence. Kot vsako leto, so tudi letos bile zelo priljubljene velike popoldanske igre, odpravili pa smo se tudi na izlet v živalski vrt, kjer smo spoznali in si ogledali najrazličnejše živali. *Avtor: Blaž Meden*

Foto: Eva Kranjc

... v Cerknici

Od 22. do 27. avgusta je v župniji Cerknica pod okriljem Salezijanskega mladinskega centra potekal oratorij z naslovom Zdaj gre zares! Spoznavali smo lik Ostržka, zgodbo smo otrokom predstavili preko molitve, iger, katehez, delavnic in drugih družabnih dogodkov. Del torkovega programa smo zaradi lepega vremena izvedli kar na prostem, kjer je še posebej do izraza prišla igra, pri kateri so otroci navdušeno sodelovali pri sestavljanju Ostržka. V sredo smo se odpeljali na izlet v Ankaran, kjer ni manjkalo kopanja in iger. Vsesplošno dogajanje je temeljilo na medsebojni povezanosti vseh in v veselem vzdušju.

Vrhunec oratorija smo doživeli v soboto, ko smo na igrišču pod salezijanskim mladinskim centrom skupaj s starši obhajali sveto mašo. Po maši so otroci predstavili, kaj so se med oratorijem naučili in kaj novega naredili. Na igrišču je bilo moč čutiti in slišati veselje otrok in navdušenost staršev. Zaključili smo s piknikom za vse starše, otroke, animatorje in vse ostale, ki so pripomogli k dobri izvedbi oratorija.

Na oratoriju je sodelovalo več kot 30 animatorjev, preko 100 otrok ter domača duhovnika. Po obsežnih pripravah je oratorij uspel v polni meri. Z izvedbo smo bili tako mi kot tudi starši otrok in ostali zelo zadovoljni - sedaj pa s polno paro in z zvrhanim košem idej hitimo novim ciljem naproti. *Avtor: Tadej Zalar*

... in Begunjah

Zadnji teden avgusta je potekal oratorij Zdaj gre zares! tudi v župniji Begunje pri Cerknici. Za skoraj 40 otrok je poskrbelo 17 animatorjev, ki so z Ostržkovo zgodbo poskušali pokazati, kako se odločati za dobro. Imeli smo štiri starostne skupine katehez, od predšolskih otrok do bodočih birmancev. Otroci so preizkusili športno delavnico, delavnico graviranja in slikanja na steklo, izdelavo Ostržka-kopitljačka in pripravljanje zaključne prireditve Begunje ima talent. Na izlet smo se odpravili v bližnjo vas Dobec in tam imeli mašo v naravi, na poti tja pa lov na skriti zaklad oziroma iskanje ugrabljenega murna Modreca iz Ostržkove zgodbe. Za hrano so poskrbeli starši. Tudi letošnja izkušnja nam potrjuje, da je v preprostih stvareh veliko veselja. Zaključili smo z velikimi vodnimi igrami, pri katerih so sodelovali tudi gasilci iz Begunj in kratko prireditvijo za starše. Teden je bil napolnjen z mladostno sproščenostjo, otroško razposajenostjo in obilo blagoslova. *Avtor: Maruša Brozovič*

Foto: Blaž Žnidaršič

Srečanje jubilantov ob župnijskem dnevu v Cerknici

Na muhasto septembrsko nedeljo se je v farni cerkvi Marijinega rojstva v Cerknici zbrala polna cerkev vernikov. Na pobudo ŽPS smo povabili pare, ki v letošnjem letu praznujejo okrogle obletnice poroke. 19 parov jubilantov je ponovitev svoje zaobljube v sončnem jutru začelo pred župniščem. Pot sta nam kazala bisernoporočena Jože in **Alojzija Žnidaršič** (Bajčkova). V cerkvi smo nadaljevali z daritvijo svete maše, ki jo je ob somaševanju cerkniških duhovnikov vodil lanskoletni novomašnik **Mitja M. Ponikvar**. Med daritvijo smo obnovili zaobljubo, ob koncu daritve pa smo kot simbol skupnega življenja prejeli medeno srce, izdelek domačih gospodinj. Mašo so obogatili pevci treh zborov in orkester, pa tudi sami jubilanti. Po daritvi smo se jubilanti in duhovniki v spomin na ta dogodek fotografirali. Preselili smo se v prostore SMC, kjer smo se ob hrani, pecivu, ki so ga napekle pridne gospodinje, pijači in bogatem kulturnem programu zadržali do popoldanskih ur. Srečanje smo zaključili z litanijami, s katerimi smo se Bogu zahvalili za vse dobrote in čudovito preživet župnijski dan. Številni sodelujoči smo sklenili, da se ob letu osorej zopet srečamo.

Avtor: Tatjana Lekšan

Morski konjiček povabil k pravljičnim uricam

Avtor: Anita Leskovec

Foto: Anita Leskovec

Z novim šolskim letom se začnejo mnoge dejavnosti za otroke in tudi v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica ni drugače. V četrtek, 15., in v petek, 16. septembra, je morski konjiček s knjižničarko Anito otrokom od 4. leta dalje odprl vrata pravljičnih uric z delavnicami, ki si bodo po vseh enotah knjižnice sledile do junija 2017. Pravljice, zgodbe, pesmi, uganke in podobe poučnih knjig, ki odstirajo skrivnosti življenja okrog nas, pa papir in škarjice hrustalke, čopiči, barve, bleščice, lepilo ... in pod spretnimi prstki nastajajo izdelki, ki jih otrok odnese s seboj domov.

Že deveto šolsko leto zapored otrok ob prvem obisku knjižnice prejme tudi karton za zbiranje žigov in za pet zbranih žigov dobi praktično nagrado z logotipom knjižnice.

Število udeležencev je omejeno, zato so prijave obvezne. Na elektronsko obveščanje o prireditvah se vsak lahko prijavi osebno v knjižnici ali preko spletne strani knjižnice www.kjuc.si. Naj jesen nasuje veliko dobrih zgodb!

ČLOVEK IN VREDNOTA

Cerkniški Socialni demokrati v skladu s sodobnimi evropskimi vrednotami ostro in brezpogojno obsojamo vse zločine proti človečnosti, torej tudi vsa zavržna dejanja, ki so jih v času II. svetovne vojne na naših tleh zagrešili (po) vojni zločinci na obeh straneh in ne samo na eni strani, kot se v zadnjem času pogosto poskuša prikazati. Ob pogrebu žrtev iz Krimske jame izražamo obžalovanje, spoštovanje, poklon ter sočustvovanje z vsemi nedolžnimi in drugimi poklanimi žrtvami, ki so na obeh straneh padle v času velike tragedije, v katere slepoti je Slovenec moril Slovenca, brata. Želimo pa z vsem dolžnim spoštovanjem spomniti, da v skladu z našimi taistimi sodobnimi evropskimi vrednotami častimo tudi protifašistično in protinacistično vstajo slovenskega naroda. V Osvobodilni fronti slovenskega naroda so se dvignili krščanski socialisti, sokoli, komunisti in kulturniki v samoobrambi, ko je bil ogrožen obstoj slovenskega naroda. Ne zdi se nam prav, da se spomeniki, ki stojijo v čast partizanom in aktivistom OF, prikazujejo kot spomeniki zgoraj omenjenim vojnim zločincem.

Vojna, še posebej državljanska, je grozota, ki se ji je treba izogniti za vsako ceno. Pravijo, da iz ljudi potegne najboljše in najslabše. Dobri in slabi ljudje pa so bili in bodo vedno na vseh straneh.

Občinski odbor Socialnih demokratov Cerknica

Združenje borcev za vrednote NOB je častna in zgodovinsko priznana organizacije od vseh držav in narodov, ki so se borili proti fašizmu. Smo društvo, ki ima status delovanja v javnem interesu, in zavračamo poimenovanje, da smo morilci in zločinci ali kar neka skupina, ki jo financira država. Vse, kar počnemo, je v skladu z zakoni in programi, sprejetimi v občinskem proračunu, med drugim obnova spomenikov. Borba proti okupatorju in tistim, ki ogrožajo nacijo, je najvišja vrednota človeka. V štiriletni vojni so borci zastavili svoja življenja za današnjo svobodno in demokratično Slovenijo. Mlajšim rodovom mora to biti v ponos, kot je v državah, kjer se zgodovina uči in prikazuje pošteno. Popolnoma soglašamo z obsodbo duhovnika in pisatelja Franca Saleškega Finžgarja: »Rajši so sprejeli orožje, obleko in denar od okupatorjev za boj zoper brate Slovence. To je v slovenski zgodovini najbridkejši črni madež, ki ga noben izgovor ne more izbrisati. Razumljivo je trdno krščansko prepričanje, razumljiva kapitalistična usmerjenost, nerazumljiva in po vesoljnem svetu obsojena pa je drznost, da sežeš po orožju smrtnega narodnega sovražnika za boj zoper svoje brate. To je bolečina vseh bolečin.« Menimo da je Finžgarjeva kratko in jedrnato obrazložena kolaboracija in njene posledice zadostna, da se nacija preneha zastrupljati z izdajstvom, ki je zaključeno dejstvo, tisti, ki oživljajo, častijo in opravičujejo izdajstvo, pa so veliko hujši zločinci kot so bili izdajalci.

Predsedstvo Združenja borcev za vrednote NOB Cerknica

Učimo se od najboljših

Avtor: Bojan Žnidaršič

Foto: Bojan Žnidaršič

Spoznavanje poslovnih priložnosti iz prve roke je najbolj učinkovit prenos znanja. To velja tudi za kmetijstvo, kar je potrdilo 19 kmetov iz občine Cerknica. V začetku septembra smo na treh lokacijah (Idrijske Krnice, Robidišče in Čadrg) med celodnevno ekskurzijo spoznavali svetle in temne plati treh primerov dobre prakse ter tri izjemne ženske. **Lara Lapajne Golob** je razvila predelavo in predelavo zdravilnih zelišč, ki omogoča zaposlitev ene osebe. **Staša Mesec** je v Robidišču spodbudila obnovo vasi ter omogočila obiske dnevnih in stacionarnih gostov. **Marija Bolčina** pa je na kmetiji v eko vasi Čadrg omogočila zaposlitev štirim članom družine.

Vse nas je presenetilo spoznanje, da se uspešen posel lahko razvije tudi v »hribih«, visoko nad morjem ter na koncu vijugastih in ozkih cest. Poslovna odločnost in nekompliciranost je formula uspeha. Pretežni financer strokovne ekskurzije Kreacija medgeneracijskega delovnega mesta na podeželju je bila Občina Cerknica.

V DEOSu prižgali tekmovalno iskrico

Foto: Vesna Turk

Ko govorimo o igri, običajno pomislimo na otroke, vendar pa je igra pomembna tudi za starejše. Igra, še posebej taka, ki vključuje športne elemente, spodbuja učenje, razmišljanje, sodelovanje, sprošča frustracije, lajša navezovanje stikov in uči reševanje konfliktov ter pozitivno vpliva na kvaliteto bivanja. Tega se zavedamo tudi v DEOS Centru starejših Cerknica, zato smo v začetku septembra za naše stanovalce organizirali športne igre, ki so bile hkrati priložnost za prijetno druženje in sproščanje. Vse stanovalce, ki so se nam lahko pridružili, smo pred pričetkom iger oblekli v drese in v njih poskušali prižgati tekmovalno iskrico. Na šestih postajah so jih čakali različni športni izzivi ter zaposleni, ki so dajali navodila in beležili rezultate. Po 45ih minutah potenja, navijanja in zmagoslavnih vzklikov smo naše igre zaključili ter ob osvežilni pijači počakali na razglasitev zmagovalcev. Prvim trem najboljšim na vsaki postaji smo podelili medalje in nagrade ter s tem slavnostno zaključili naše srečanje. Še en dan se nam je tako vtisnil v spomin kot drugačen, poseben in vreden, da ga naslednje leto zopet ponovimo.

Avtor: Šejla Gazibara

Požrtvovalne gasilke pionirke

Avtor: Nataša Debevec

Foto: Nataša Debevec

17. septembra se je na Golteh odvijala državna gasilska orientacija trojk. Iz Gasilske zveze Cerknica so se tekmovanja udeležile tri ekipe. Tekmovali so v šestih kategorijah: pionirji, pionirke, mladinci, mladinke, pripravniki in pripravnice. Vse ekipe so se na državno tekmovanje uvrstile preko občinskih in regijskih. Nasa zveza je občinsko tekmovanje organizirala v Grahovem. PGD Dolenja vas je na Golteh zastopala ekipa pionirk v sestavi **Pika Nared**, **Tajda Bajt** in **Nuša Nared** pod vodstvom mentorice **Simone Svet**. Kljub dežju in težkim pogojem so uspešno premagale proge. Zasedle so 20. mesto, kar je v močni in izenačeni konkurenci dober rezultat. Pridobile pa so si tudi veliko novih izkušenj, ki jim bodo prišle prav v novem krogu tekmovanj v naslednjem letu. Pionirke je potrebno pohvaliti za požrtvovalno in vestno pripravo.

ZAHVALA ob slovesu od našega dragega Toneta Kavčiča iz Bezuljaka

Iskreno se zahvaljujemo njegovim lovskim tovarišem in PGD Bezuljak za sodelovanje na poslovilni slovesnosti. Zahvaljujemo se tudi sorodnikom, prijateljem, sovaščanom in vsem, ki ste ga imeli radi, ste nam izrekli sožalje, darovali sveče in prispevali za svete maše. Zahvaljujemo se g. županiku Sandiju in zdravnici dr. Dolesovi in ostalim sodelavcem v ZD Cerknica ter zdravstveni ekipi intenzivnega travmatološkega oddelka UKC Ljubljana.

Ohranimo ga v lepem spominu!

Vsi njegovi

Slovensko partnerstvo *prekosilo mednarodno konkurenco*

26. septembra so v Bostonu podelili letošnje nagrade ameriškega Inštituta za design management. Prvo nagrado je letos osvojil projekt Kompetenčni center za design management (KCDM).

Gre za slovensko partnerstvo devetnajstih podjetij, ki so dokazala, da je s sistematično uporabo oblikovanja in strateškega upravljanja z oblikovanjem mogoče že v kratkem času (2012/2015) doseči vidne poslovne rezultate: za 70 odstotkov povečati dodano vrednost na zaposlenega, doseči 245-odstotno rast čistega poslovnega izida in za 14 odstotkov povečati prihodke podjetij so le nekatere številke, ki so prepričale tudi mednarodno žirijo.

Med letošnjimi nagrajenci so tudi SAP Design & Co-innovation center, Philips Design, Artefacts in BCG Digital Ventures, med lanskimi pa ugledne znamke in podjetja, kot so Adobe, Volvo, Cadilac ...

Partnerstvo KCDM, ki je nastalo leta 2012, sestavljajo na eni strani ponudniki oblikovalskih storitev (Gigodesign, IlovarStritar, Rdeči oblak in več manjših studiev), na drugi pa večja, mednarodno uspešna proizvodna podjetja (Adria Mobil, Intra Lighting, Seascape, SIP Šempeter, Konstrukcije Schwarzmann ...), ki v strateški uporabi oblikovanja vidijo priložnost za razlikovanje od konkurence, povečevanje dodane vrednosti svojih izdelkov in zaposlenih ter izboljševanje položaja na trgu.

NEC, Cerknica je sprejel izziv vodenja projektne pisarne za vseh 19 podjetij. Projekt KCDM je bil podprt s 432.785,29 evra sredstev Evropskega socialnega sklada in ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Več informacij na www.design-management.si.

Avtor: Tina Mahne

Sredstva za kadrovske *štipendije letos bodo*

RRA Zeleni kras je od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) prejela obvestilo, da bo za šolsko/študijsko leto 2016/2017 zagotovilo sredstva za sofinanciranje kadrovskih štipendij delodajalcem v okviru regijskih štipendijskih shem. Na podlagi tega obvestila lahko začnemo s postopki štipendiranja za to šolsko/študijsko leto.

Delodajalce, ki še niso oddali potreb po kadrovskih štipendistih za šolsko/študijsko leto 2016/2017, pozivamo, da to storijo čimprej. Povabilo in obrazec za oddajo potreb najdete na spletni strani www.rra-zk.si v rubriki »Projekti/Regijska štipendijska shema/Razpisi in pozivi«.

Prijava potreb delodajalcev je informativnega značaja, vendar je nujna za načrtovanje potrebnih sredstev za sofinanciranje kadrovskih štipendij delodajalcem. Na javni poziv je potrebno prijaviti tako štipendiste, ki so že bili štipendirani v okviru te štipendijske sheme in gre za nadaljevanje štipendiranja, kot tudi nove štipendiste, za katere želite pridobiti 50-odstotno sofinanciranje kadrovske štipendije v okviru štipendijske sheme Primorsko-notranjske regije.

Sredstva za sofinanciranje štipendij bodo zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada.

Regionalna štipendijska shema Primorsko-notranjske regije deluje od leta 2004, da bi spodbudila zaposlovanje visoko izobraženega kadra v regiji. V regiji je dobro zaživela, število vključenih štipendistov in delodajalcev se iz leta v leto povečuje. Trenutno je v shemo vključenih 186 štipendistov in 48 delodajalcev, 115 prejemnikov štipendije iz naslova RŠS pa se je že zaposlilo. Največ podeljenih štipendij je za področje strojništva, od IV. stopnje, pa do druge bolonjske stopnje. Med vključenimi delodajalci so vsa večje podjetja v regiji, se pa število delodajalcev povečuje predvsem na račun manjših, družinskih podjetij.

Avtor: Zdenka Žakelj

Dodatne informacije:
Zdenka Žakelj, zdenka@rra-zk.si, 05 721 22 40,
Tadeja Pecman Penko, tadeja@rra-zk.si, 05 721 22 32,
http://www.rra-zk.si/projekti/projekti-v-izvajanju/regijska-stipendijska-shema

AMD *Cerknica*

Avto-moto društvo (AMD) Lovko Ludvik Bognar Cerknica je bilo ustanovljeno leta 1956, ko so se v Združenju šoferjev in avtomehanikov odločili, da Notranjska potrebuje tudi avto šolo. Najprej sta delovali dve društvi (Loška dolina in Cerknica), ki sta se potem združili.

Naloga, ki so si jo zadali prvi člani, je bilo predvsem šolanje novih šoferjev. Šolanje je potekalo kar na poljih Cerkniškega jezera, o čemer pričajo tudi fotografije. Lastništvo avtomobila je bilo v tistih časih dokaj eksotična stvar, zato so prirejali tudi parade vozil skozi večje kraje na Notranjskem, ki so bile zelo dobro znane in obiskane.

Najstarejši člani se spominjajo anekdot iz pestre zgodovine društva. Z leve: Anton Arko, Jože Žnidaršič st., predsednik društva Boštjan Zrimšek in Franc Škrabec. | Foto: Foto Žnidaršič

Veliko vlogo so v letih po ustanovitvi igrala tudi lokalna podjetja, saj so potrebovala voznike za svoje tovornjake in za vožnjo so jih izučili prav v Avto-moto društvu Lovko Ludvik Bognar Cerknica. Tudi večina vseh ostalih voznikov na Notranjskem se je skozi vsa leta naučila vožnje v AMD Cerknica. Šele po liberalizaciji trga se je ta dejavnost porazdelila tudi med druge izvajalce, kar je povzročilo upad dejavnosti v društvu.

Starodobniki in proizvodnja avtobusov

V Cerknici so v delavnici pri Meletovih pred leti izdelovali tudi avtobuse. Škoda, ker o tem pričajo le fotografije in se ta specialnost ni obdržala. A ravno ljubitelji starodobnih vozil vzdržujejo vez s preteklostjo. Med starodobniki v Cerknici so najbolj znana vozila DKW iz leta 1936, enega ima v lasti **Emil Čik**, in dve vozili BMW Isetta, ki ju imata v lasti **Branko Štrukelj** in **Franc Popek**. Veliko je tudi starih džipov, predvsem z Rakeka pod oskrbo družine **Rovan**, ter motorjev in motociklov, ki jih bodo v društvu sedaj povezali v sekcijo starodobnikov.

Ljubitelji starodobnikov lepo vzdržujejo svoje konjičke in čeprav so nekateri še iz predvojnega obdobja, so v odličnem voznem stanju. | Foto: Foto Žnidaršič

Kdo je bil Lovko Ludvik - Bognar?

Bil je predvojni član Sokolske organizacije, kapelnik pri cerkniški godbi, revolucionar in udeleženec zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Po poklicu kolar in zelo srčen človek, ki je bil tudi prvi Notranjec, ki je tekmoval v avtomobilskih dirkah. Tako je v neki dirki tudi zmagal, kar mu je prineslo slavo in čast poimenovanja lokalnega avto-moto društva po njem. Padel je leta 1944 v Podskrajniku, kjer je postavljen tudi njegov spomenik.

Praznovanje s starodobniki

Ob 60. letnici AMD Cerknica so se 10. septembra na Taboru v Cerknici zbrali ljubitelji starodobnih vozil in predstavili svoje konjičke. V Cerknico so pripeljali več kot 60 starodobnih vozil, ki so pritegnila množico ljubiteljev.

Po prihodu vozil je dogajanje odprl župan **Marko Rupar**, ki je društvu ob 60. letnici delovanja podelil plaketo. Predsednik AMD Cerknica **Boštjan Zrimšek** je podelil priznanja tistim, ki so v zgodovini delovanja prispevali svoje znanje in delo ter so tako najbolj zaslužni, da se je društvo širilo in obdržalo do danes. Lepo je bilo videti prav tiste ljudi, ki so v društvu od samega začetka in so z nami delili prigode in anekdote iz prvih let delovanja.

Množica ljubiteljev starodobnikov in obiskovalcev na Taboru si je ogledala več kot 60 starih avtomobilov in motorjev. | Foto: Foto Žnidaršič

Obiskovalci so si lahko ogledali starodobne avtomobile in motorje, pa tudi nekateri vozniki so bili ustrezno staromodno oblečeni, da je bil celoten dogodek res primeren za častitljivo obletnico. V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica je bila na ogled spremljajoča razstava, ki jo je pripravila skupina sodelavcev portala Stare slike in Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica. Prikazala je stare fotografije, povezane z delovanjem društva, avtomobilizmom in celo z lokalno proizvodnjo avtobusov.

Organizatorji smo prireditvi dodali humanitarno noto, saj je bil na prizorišču tovornjaček Ferfud 2, kjer so postregli z dobrimi jedmi, prihodek pa je bil namenjen projektu Botrstvo. Obiskovalci, predvsem pa vozniki, so se z veseljem fotografirali na posebni fotokabini, ki jim je postregla s spominskimi fotografijami.

Prijetno presenečenje je bil neuraden ogled Zgoncovega poltovornjaka znamke Ford iz leta 1926, ki še čaka na obnovo, da bo zasijal v vsej svoji lepoti. Celotno dogajanje je bilo resnično prijetno, po okrepčilu pa so se starodobniki odpeljali na panoramsko vožnjo.

Skupina sodelavcev portala Stare slike in Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica je pripravila spremljajočo razstavo, ki je bila na ogled v knjižnici. | Foto: Foto Žnidaršič

O AMD Cerknica bo še veliko slišati

AMD Cerknica pripravlja dodatne dejavnosti, ki bodo poživile dogajanje med člani in ljubitelji avtomobilizma in moto športa na Notranjskem. Prav dogodek ob obletnici društva nas je spodbudil k večjemu povezovanju in tudi oblikovanju sekcije starodobnih vozil, saj se ga je udeležilo veliko lastnikov vozil z Notranjske, ki sicer niso nikjer dejavni, pa si tega želijo. Ravno povezovanje in skupne dejavnosti bodo vodilo pri nadaljnjem delu društva, ki že organizira nove dejavnosti. Do konca leta v društvu načrtujemo strokovno ekskurzijo v avstrijski Gradec in izobraževanje starejših voznikov o novostih v prometu. Več informacij objavljamo na spletni strani www.amd-cerknica.si in na Facebook strani društva.

Predsednik AMD Cerknica Boštjan Zrimšek pravi: »Glavni pomen društva je ravno druženje podobno mislečih, kar bomo poskušali okrepiti z novimi projekti, ki jih bomo izvedli v prihodnosti. Dodatna naloga bo sodelovanje društva s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, kjer bomo potrebovali tudi pomoč strokovnjakov AMZS. Vsekakor bo o AMD Cerknica v prihodnje še veliko slišati.«

V vodstvu AMD Cerknica so si zadali, da bodo bolje povezovali ljubitelje avtomobilizma, moto športa in vsega, kar je povezano s prometom. | Foto: Foto Žnidaršič

AMD Cerknica (p)ostaja predvsem priložnost za druženje ljubiteljev avtomobilizma, moto športa in vsega, kar je povezano s prometom, zato bo svoje dejavnosti usmerilo ravno v spoznavanje novosti. Lani smo organizirali srečanje električnih vozil na Cerkniškem jezeru, letos pa smo v Cerknico pripeljali starodobna vozila, saj je bila priložnost ob okrogli obletnici res primerna. Seveda že pripravljamo načrte za naslednje leto, ki jih bomo kmalu razkrili.

Avtor: *Boštjan Zrimšek*

Rebeka *Hren Dragolič*

Foto: Miloš Toni

Rebeka Hren Dragolič *je akademska glasbenica, ki noče biti zgolj izvajalka glasbe, ampak kot organizatorka želi prispevati k bolj pestremu kulturnemu in družbenemu dogajanju v naši občini.*

Rebeka, po izobrazbi ste glasbenica. Nam lahko predstavite svojo glasbeno pot?

Ljubezen do glasbe se je rodila v družini. Oče je igral kitaro, mama harmoniko. Moje pevske sposobnosti pa je pri igri, da sva operni pevki, odkrila sestra **Eva**. Po izobrazbi sem akademsko izobražena flavtistka in operna pevka. Flavto sem študirala na Akademiji za glasbo, petje pa v Zagrebu, Ljubljani in Salzburgu. Seveda pa se študij glasbenika nikoli ne zaključi, tako da se še vedno redno izobražujem na seminarjih po Evropi. Trenutno poučujem flavto in petje na Glasbeni šoli Frana Gerbiča Cerknica. Še vedno tudi nastopam, kar se mi zdi zelo pomembno za opravljanje mojega poklica. Zadnji korak mojih učencev je samostojen nastop na odru in menim, da s svojim zgledom lahko znanje in izkušnje najbolje predajam naprej.

Kaj vam sicer pomeni glasba?

Zame je glasba del izražanja velikega dela sebe. Kot bi dele moje duše lahko izrazila samo preko glasbe in na noben drug način. Osrečuje me, kadar ljudje skozi mojo glasbeno interpretacijo začutijo del le ljubezni.

Poleg glasbe vas osrečujejo še mnoga zanimanja. Kaj vas v zadnjem času najbolj navdihuje?

Kot mamo treh otrok me zelo zanimajo zdrava prehrana, gibanje in kvaliteten družinski čas. Temu namenjam tudi Facebook blog Healthish, na katerem delim svoja spoznanja in tako pomagam k boljšemu življenju mojih sledilcev. Zdi se mi pomembno, da se zavedamo, da nam okolje, v katerem živimo, nudi zelo zdrav življenjski stil, ki si ga mnogi ljudje po svetu ne morejo privoščiti. To je dar, ki bi ga morali izkoristiti.

Dejavni ste tudi pri razvoju kulture v občini Cerknica. Kako ocenjujete kulturno sceno v naših krajih?

V zadnjem času so se zgodili veliki premiki v smeri kulturnega razvoja, kar umetniki ocenjujemo kot pozitivno. Kulturno ozaveščen kraj pomeni dobrobit za vse in pomembno je, da občani in občanke to spoznajo. Želela bi si še boljši obisk prireditev, ker se lahko kraj zaveda kulture le s podporo publike . Ljudje se morajo zavedati, da je vsak evro, namenjen kulturi, naložba v večjo tolerantnost, odprtost in notranje zadovoljstvo.

Rekli ste, da so se zgodili veliki premiki in del teh premikov ste tudi vi.

Ja, vsaj poskušam biti. Z **Marušo Opeka** sva ustanoviteljici Zavoda Pekarna. Zavod želi doprinesti k socialnemu in kulturnemu povezovanju. V zadnjem letu smo s Kulturnim društvom Notranjska in kasneje z Zavodom Pekarna, bodisi kot pobudnik bodisi kot soorganizator, sodelovali pri številnih projektih kot so Praznična Cerknica 2016, Zacopraj si dan, Dan parka, Praznična jesen z Anjo Štefan, Z druge strani Javornikov.

Kot kaže, vam idej še ne bo zmanjkalo?

To pa res ne. Trenutno organiziramo Grajski abonma v gradu Snežnik. Ker je tudi za nas organizacija takih večerov nekaj novega, bomo res zelo veseli vsakega obiskovalca, ki se bo odločil podpreti kulturni razvoj. V vsakem dogodku, ki ga organiziramo, je namreč veliko truda, veselja in želje po premikih. Zato tudi Zavod Pekarna – nove, sveže, dobre ideje, pripravljene z ljubeznijo.

Od kod ta reformatorski duh?

Zavedam se, da bi bila lažja pot biti samo glasbenica, z nekaj nastopi in službo v glasbeni šoli, ampak me turizem, razvoj in širše kulturno delovanje že od nekdaj vlečejo. Radovednost in to, da me navdihujejo številne stvari, pa tudi reformatorski duh, kot mu pravite, so del mojega značaja. Ker veliko potujem, se ne morem izogniti primerjavi naših in tujih krajev. Skoraj vedno pridem do enakega spoznanja, kako je pri nas lepo, a je za vsesplošni kulturni in turistični razvoj preslabo poskrbljeno. Tako sem se nekega dne odločila, da bi bilo vredno vsaj poskusiti nekaj premakniti. Odrešujoče je, da si na koncu lahko rečeš, da si vsaj poskušal nekaj spremeniti. In opažam, da je ljudi, ki si želijo sprememb, vse več.

Avtor: *Sergeja Širca*

Paletniki razstavljajo
v Snežniku

V začetku septembra so v Gradu Snežnik otvorili slikarsko razstavo Kulturno-umetniškega društva Pa-leta iz Cerknice. Svoja dela, ki so nastajala pod mentorstvom priznanih akademskih slikarjev, so razstavili **Janez Dragolič**, **Lilijana Baraga**, **Marija Branisel**, **Vesna Fajdiga**, **Valerija Gačnik**, **Spomenka Grujić**, **Marina Klarić**, **Vlasta Krajc**, **Marta Kvaternik**, **Silvana Lautar**, **Ilena Lenassi**, **Daca Petrič, Ljubica Pintar** in **Marina Polanc**. Za glasbeno razvajanje so poskrbeli v Obrtniškem mešanem pevskem zboru Notranjska, ki ga vodi dirigent **Janez Gostiša**. Dolgoletna predsednica KUD Pa-leta

Foto: Bor Šparemblek

Ivana Kranjc pa je v nagovoru obiskovalcem poudarila, da za ustvarjanje nikoli ni prepozno. Razstavo, za postavitev katere je v veliki meri zaslužna tudi **Snežna Obreza**, dolgoletna članica KUD Paleta, si lahko ogledate do 9. oktobra.

Avtorica: Maruša Opeka

Zelški cerkvi
se pišejo dobri časi

Cerkev sv. Volbenka je bila 4. septembra obsijana s soncem - po besedah domačinke na angelsko nedeljo vedno sije. Preplavila jo je pesem mešanega zbora, župnik **Jožef Krnc** pa je že ob začetku blagoslovil sliko milostnega kipa Marije Pomočnice z Rakovnika, delo fotografa **Jožeta Žnidaršiča**. In ravno to dopoldne je papež Frančišek na Trgu sv. Petra v Rimu blaženo mater Terezijo iz Kalkute razglasil za svetnico. Ob koncu je vsak prejel spominsko podobico milostnega kipa, nato je sledil klepet ob dobrotah zelških gospodinj. Še posebej so glave staknili moški in pomodrovali, kako v prihodnje. Lani je cerkev dobila Bergantovo sliko sv. Volbenka z bolnikom, na stranskih oltarjih pa zlat kip angela in kip Mojzesa ter kopiji slik sv. Jožefa in Janeza in Pavla z mečem v rokah, letos podobo Marije Pomočnice z Rakovnika. V maju so vaščani izvedli akcijo kopanja drenaže in urejanja okolice, načrti pa gredo v smeri nadaljevanja obnove, da bi svetišče s pomočjo arhitekta dobilo celovito podobo. S prizadevnostjo župnika Krnca in mnogih Zelšanov se cerkvici pišejo prijazni časi.

Avtorica: Anita Leskovec

Foto: Klara Žnidaršič

Začetek ligaških *tekmovanj*

S septembrom so se poleg šolskega leta pričela tudi ligaška tekmovanja v nekaterih športih, kjer imamo predstavnike iz občine Cerknica. Znova bodo po najvišjih mestih posegali naši kegljači in kegljačice, saj ima Kegljaški klub Brest Cerknica predstavnika tako v prvi moški kot v prvi ženski ligi, druga ekipa kegljačic pa bo znova kegljala v drugi ligi zahod.

Še posebej zanimivo bo letos na naših nogometnih zelenicah, saj nogometna kluba iz Cerknice in Rakeka tekmujeta v isti ligi. Zaenkrat bolje kaže Cerkničanom, prvi medsebojni dvoboj pa bo 16. oktobra v Cerknici. Seveda pa ste vsi nogometni navdušenci vabljeni, da nogometaše podprete tudi na drugih tekmah Primorske članske lige.

Cerkniški košarkarji bodo še vedno igrali v 4. Slovenski košarkarski ligi zahod, ženska članska selekcija pa letos ne bo tekmovala. Oktobra s tekmovanjem v 2. Slovenski namiznoteniški ligi začenjajo tudi člani Pingpong kluba Rakek.

Cerkniški nogometaši bodo v Primorski članski ligi merili moči tudi z Rakovčani. | Foto: arhiv kluba

Prav vsi našteti klubi imajo poleg članskih še mlajše selekcije in tudi njihove tekme so vredne ogledov. Tudi v tej sezoni do konca maja ne bo minil teden brez vsaj ene tekme na domačih tleh. Pridite navijat, športniki si želijo tudi vaše spodbude.

Avtor: Miha Jernejčič

90 let *NK Rakek*

V rakovški knjižnici so 22. septembra odprli razstavo ob 90-letnici Nogometnega kluba Rakek. Kot glasbeni gost je nastopila klapa Galeb.

Obiskovalce je skozi razstavo popeljal njen avtor **Bogdan Urbar** in jim podrobneje predstavil delovanje kluba od ustanovitve naprej. Na ogled je veliko fotografij, plakatov, priznanj in različnih predmetov, vezanih na zgodovino in delovanje kluba.

Ob tej priložnosti sta direktorica Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica **Marija Hribar** in predsednik NK Rakek **Zdenko Hrestak** podpisala dogovor o sodelovanju na domoznanskem področju. NK Rakek je s tem predal svoj arhiv, katerega del je tudi razstava, v hrambo domoznanskemu oddelku Knjižnice Jožeta Udoviča. Urejen bo po strokovnih merilih in dostopen uporabnikom knjižnice.

Foto: Tine Mauer

Razstavo si lahko ogledate do 14. oktobra, v času urnika knjižnice na Rakeku.

Avtorica: Nevena Savić

Peter Vesel *zlat in srebrn*

Gorski kolesar **Peter Vesel** je septembra tekmoval na dveh tridnevnih kolesarskih dirkah. Od 2. do 4. septembra je potekala skupno 208 kilometrov dolga dirka Trans Dinara MTB, med 23. in 25. septembrom pa še MTB Parenzana.

Peter je na dirki Trans Dinara tekmoval v kategoriji mešanih dvojic skupaj z Nemko **Ivonne Kraft**, s katero sta lani slavila na slovitem Cape Epic, in osvojil drugo mesto. Na Parenzani je dirkal v posamični kategoriji Master C in osvojil prvo mesto. Po koncu sezone se Peter dobro počuti in že razmišlja o naslednjih gorsko-kolesarskih podvigih.

Foto: osebni arhiv

NAVIJAJMO ZA NAŠE!

NOGOMET

Nogometno igrišče Koleno (Cerknica)

16. oktober: NK Cerknica : NK Rakek

Nogometno igrišče Rakek

23. oktober: NK Rakek : Okroglica Renče
30. oktober: NK Rakek : Jadran Hrpelje-Kozina

KOŠARKA: *Športna dvorana Cerknica*

22. oktober: KK Cerknica : KK Ivančna Gorica
29. oktober: KK Cerknica : KK Kočevje

KEGLJANJE: *kegljišče v Cerknici*

15. oktober: ob 14:00: Brest Cerknica I (ž) : Impol
ob 17:30: Brest Cerknica (m) : Litija 2001 I
21. oktober: ob 18:00: Brest Cerknica II (ž) : Medvode

TEK

9. oktober: Tek ob Karlovici, 9,7 km

ŠPORTNI SEMAFOR

NOTRANJSKI TEKAŠKI POKAL

Tek po Blokah – 7,1 km, 11. 9. 2016

Moški:	*Ženske:*
1. Borut Albreht 25:59	1. Kristina Bele 32:45
2. Andrej Lindič 26:16	2. Katarina Ožbolt 34:31
3. Jaka Grže 26:32	3. Silva Vidovič 35:35

Zmagovalci osnovnošolskih tekov:

600 metrov: Tine Zabukovec in Ema Kogovšek
1000 metrov: Tanej Fatur in Kiara Sterle
1600 metrov: Nejc Šraj in Ema Bebar

Logaški tek – 11 km / 5,5 km, 17. 9. 2016

Moški:	*Ženske:*
1. Bor Grdadolnik 36:10	1. Anja K. Žavbi 22:34
2. Miha Šimenc 38:44	2. Kristina Bele 23:17
3. Robert Stranjak 38:47	3. Katarina Ožbolt 24:05

Zmagovalci osnovnošolskih tekov:

400 metrov: Tine Zabukovec in Nina Rupnik
1000 metrov: Tanej Fatur in Eva Kovačič
2000 metrov: Nejc Šraj in Ana Smole

KEGLJANJE

KK Brest Cerknica, člani, 1.A liga

3 tekme: 1 zmaga, 2 poraza - 6. mesto

17. 9. 2016 Calcit I : Brest 7 : 1
24. 9. 2016 Brest : Konstruktor I 7 : 1
25. 9. 2016 Konjice I : Brest 5 : 3

KK Brest Cerknica, članice I, 1.A liga

3 tekme: 2 zmagi, 1 poraz - 2. mesto

17. 9. 2016 Kamnik : Brest I 6 : 2
24. 9. 2016 Brest I : Adria 8 : 0
25. 9. 2016 Trebnje : Brest I 2 : 6

NOGOMET

NK Cerknica, Primorska članska liga

3 tekme: 1 zmaga, 1 remi, 1 poraz - 5. mesto

11. 9. 2016 Cerknica : Korte Avtoplus 1 : 2
18. 9. 2016 Cerknica : Okroglica Renče 6 : 3
25. 9. 2016 Jadran Hrpelje-Kozina : Cerknica 1 : 1

NK Rakek, Primorska članska liga

3 tekme: 3 porazi - 8. mesto

11. 9. 2016 Jadran Hrpelje-Kozina : Rakek 2 : 0
18. 9. 2016 Rakek : Košana 2 : 4
25. 9. 2016 Komen : Rakek 2 : 0

Male sive celice *na Rakeku*

Foto: Dejan Savić, 8.a

Lansko leto se je ekipa Osnovne šole Jožeta Krajca Rakek udeležila predtekmovanja Male sive celice, kjer se je odlično odrezala z osvojenim prvim mestom. Ker je vsako leto v navadi, da šola zmagovalne ekipe naslednje šolsko leto organizira predtekmovanje, je organizacija tega letos pripadala naši šoli.

Predtekmovanja se je udeležilo trinajst šol s skupno petindvajsetimi ekipami. Ker smo bili gostitelji, so našo šolo lahko zastopale kar tri ekipe, ki so jih sestavljali učenci sedmega, osmega in devetega razreda.

20-minutnemu pisnemu delu tekmovanja je sledila prireditev, na kateri so nastopali učenci osmega razreda z različnimi glasbenimi in recitacijskimi točkami, pa tudi šolski bend, ki je obogatil dogajanje. Sledila je razglasitev rezultatov pisnega dela, kasneje pa se je v ustnem delu pomerilo še osem najboljših ekip.

Tudi ekipi osnovne šole Rakek se je uspelo uvrstiti med dvaintrideset najboljših, ki se bodo pomerile v studijskem delu tekmovanja. Po končanem tekmovanju je bilo vzdušje na šoli fenomenalno, saj smo bili zelo ponosni na sošolce in smo se še dolgo veselili z njimi.

Avtor: Zala Stražišar. 8.a

Poletna šola *v naravi*

Osnovna šola Notranjski Odred Cerknica je tudi letos izvajala poletno šolo v naravi na Debelem Rtiču. Otroci so se učili plavati ali pa nadgrajevali svoje plavalno znanje. Poleg plavanja so spoznavali našo obalo, obmorski svet ter bogato rastlinje zdraviliškega kompleksa.

V letošnji poletni šoli v naravi smo premierno izvedli tudi plavanje v oblačilih, ki smo ga nadgradili s slačenjem oblačil v globoki vodi, ob prisotnosti vaditeljev plavanja.

Uspešno šolo v naravi so otroci zapustili z osvojenimi delfinčki in z zanimivimi novimi izkušnjami. *Avtor: Matej Mele*

Foto: Ines Ožbolt

Vaše potovalne *navade*

Do petka, 28. oktobra, izpolnite in nam pošljite kratko nagradno anketo o vaših potovalnih navadah ter se potegujte za praktične nagrade. S pomočjo ankete, v kateri lahko enkrat sodelujejo vsi občani Cerknice, starejši od 12 let, bomo lažje pripravili usmeritve za prihodnji prometni razvoj občine.

Aktivnosti priprave Celostne prometne strategije (CPS) Občine Cerknica se nadaljujejo v polnem zamahu. Poleg dveh srečanj delovne skupine CPS Cerknica so bili izvedeni že štirje terenski ogledi v vseh petih krajevnih skupnostih občine. Poudarek je bil predvsem na stanju in možnost razvoja infrastrukture za pešce in kolesarje, obravnavani pa so bili tudi možnosti izboljšanja javnega potniškega prometa, stanje cestne infrastrukture ter problemi tranzitnega tovornega prometa preko občine Cerknica.

V sklopu aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti 2016 je 20. septembra v prostorih Občine Cerknica potekala tudi prva javna razprava. Pozdravnemu govoru župana Občine Cerknica je sledila predstavitev aktivnosti občine na področju električne mobilnosti. V naslednjih mesecih, ko se zaključijo predhodni formalni postopki, se želijo s predajo dveh električnih koles v uporabo Policijski postaji Cerknica, nakupom električnega avtomobila za potrebe občinske uprave in postavitvijo električne polnilne postaje na parkirišču pri avtobusni postaji umestiti na zemljevid slovenskih občin, ki aktivno stopajo na pot električne mobilnosti. V nadaljevanju javne razprave je skoraj 40 udeležencev podalo svoje pobude za izboljšanje prometne varnosti, razvoj infrastrukture in trajnostne mobilnosti v občini Cerknica. Druga javna razprava za Celostno prometno strategijo Občine Cerknica bo potekala 19. oktobra ob 18. uri v prostorih Knjižnice Rakek. Vljudno vabljeni!

Na naslednji strani je nagradni vprašalnik o potovalnih navadah občanov Cerknice. V nagradni igri za tri praktične nagrade v skupni vrednosti 300 evrov lahko sodelujete vsi občani Občine Cerknice, ki ste starejši od 12 let in boste do petka, 28. oktobra 2016, na dogovorjena mesta oddali veljavno izpolnjen anketni vprašalnik s kontaktnimi podatki. Posameznik lahko v anketi sodeluje samo enkrat.

Vaše anketne lističe bomo do petka, 28. oktobra 2016, zbirali na naslednje načine:

- skeniran izpolnjen anketni list nam pošljite na elektronski naslov cps@cerknica.si,
- izpolnite spletno anketo, dostopno na www.1ka.si/cpscerknica in na spletni strani Občine Cerknica,
- izpolnjen anketni list izrežite in ga oddajte v označeno škatlo v:
  - sprejemni pisarni Občine Cerknica,
  - enotah Knjižnice Jožeta Udoviča v Cerknici in na Rakeku,
- dostopite do ankete preko QR kode.

Obkrožite krajevno skupnost Občine Cerknica, v kateri bivate:

KS Begunje	KS Cajnarje – Sveti Vid	KS Cerknica	KS Grahovo	KS Rakek

hoja, kolo, avto, avtobus, vlak	Kako pogosto potujete do navedenih lokacij? Označite svoj odgovor.				Obkrožite prevozno sredstvo, s katerim običajno potujete do navedenih lokacij.
	poti ne opravljam	1-krat na mesec ali redkeje	približno 1-krat na teden	več kot 3-krat na teden	
vrtec					
šola: kraj _____?					
služba: kraj _____?					
rekreacija, prosti čas					
zdravstvene ustanove					
občinsko središče (območje sedeža občine in upravne enote)					
trgovine/nakupovalni centri v občini					
Industrijska cona Podskrajnik					

	Kako pomembna je za vas ureditev navedene prometne infrastrukture in storitev v občini? 1 = zelo nepomembno, 5 = zelo pomembno	Kako ocenjujete zadovoljstvo s trenutno ureditvijo navedene prometne infrastrukture in storitev v občini? 1 = zelo nezadovoljen, 5 = zelo zadovoljen
površine za pešce v naseljih	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
površine za pešce izven naselij	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
kolesarske poti v naseljih	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
kolesarske poti izven naselij	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
avtobusni promet	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
železniški promet	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
varne šolske poti	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
dostopnost do rekreacijskih površin	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
vzdrževanje cest	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
tranzitni tovorni promet	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
prometna varnost	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
dostopnost trgov in ulic	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
parkirne površine	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
povezovanje sredstev javnega prevoza	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
drugo (zapišite): _____	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

Obkrožite **TRI** splošne vrednote, ki so za vas najpomembnejše pri načrtovanju prometa v občini Cerknica:

prometna varnost otrok	zagotavljanje površin za pešce in kolesarje	zmanjšanje obremenitev okolja (izpušni plini, hrup)	prilagojen dostop do javnih ustanov gibalno oviranim in staršem z vozički
boljši javni potniški promet	urejenost cestne infrastrukture	zagotavljanje prostora za druženje in rekreacijo	zagotavljanje parkirnih površin

Ali bi bili pripravljeni spremeniti način svojega potovanja, če bi v občini Cerknica dolgoročno zagotovili ustrezno infrastrukturo ter storitve za hojo, kolesarjenje in javni potniški promet?

Da, pripravljen bi bil spremeniti svoj način potovanja	**Ne,** svojega načina potovanja ne bi bil pripravljen spremeniti.

Spol:	**M**	**Ž**

Starost:	12 do 18 let	19 do 30 let	31 do 40 let	41 do 50 let	51 do 60 let	61 do 70 let	več kot 70 let

Če ste starejši od 12 let in prebivalec občine Cerknica, vas vabimo, da vpišete svoje osebne podatke in sodelujete v žrebu za praktično nagrado. Osebne podatke bomo uporabili samo za namen nagradne igre.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefonska številka ali e-naslov: _____

Podpis: _____

SMG

Gradimo s srcem.

PRODAJNI SALON SMG
Cesta 4. maja 50a
1380 Cerknica

DELOVNI ČAS

pon., sre., pet.	8:00 - 12:00
	12:30 - 16:00
tor., čet.	8:00 - 12:00
	12:30 - 18:00
sob.	po dogovoru
ned. in prazniki	zaprto

KONTAKT
info@smg.si
www.smg.si
direktor: 040 899 728
svetovalec: 051 660 083

Pri nas najdete vse, kar potrebujete za ureditev svojega doma ali poslovnih prostorov. Na enem mestu lahko vidite, preizkusite in med seboj primerjate produkte različnih priznanih proizvajalcev. Tako se na podlagi **lastne izkušnje z izdelkom** in s pomočjo nasvetov našega strokovnega svetovalca odločite za najboljšo rešitev za vaš dom.

Od septembra dalje v našem salonu predstavljamo tudi **notranja vrata podjetja Lip Bled d.o.o.**, ki že od leta 1948 skrbno izbira visokokakovostni les iz katerega ustvarjajo vrhunske izdelke za prijetno bivanje. Značilnost njihovih izdelkov je najvišja možna raven kakovosti v najširšem smislu. Upoštevajo tudi željo kupcev po **kakovostnih izdelkih, dobavljenih ob pravem času in po konkurenčni ceni.**

Obiščite nas in se na lastne oči prepričajte o kvaliteti izdelkov in materialov, ki jih uporabljamo pri svojem delu.

1926 Rakek – *hazena*

Ko je bil na Rakeku ustanovljen Športni klub Javornik, je v njegovem okviru deloval tudi rokometni klub za ženske – hazena. Ali so se dekleta nastavila objektivu ob ustanovitvi ali kdaj kasneje, ne vemo. Vidimo pa, da je imelo društvo uradni naziv »Hazenska družina S.K. Javornik Rakek«.

Zbiratelj znamk je odtrgal znamko in nas tako prikrajšal za točen datum, ko je bila razglednica odposlana. Poslala jo je ***Mima Albreht*** *svoji sestri v Ribnico,* ***Anici Albreht****, poročeni* ***Kovšca****. Iz kratke vsebine pa je razvidno, kako zelo pogrešata ena drugo. Danes bi rekli, da je Ribnica en pljunek stran, takrat pa je bila zelo daleč. Kako se svet z leti krči!«* | Foto: neznan avtor, iz zbirke **Staneta Kovšce**

Hazena je oblika rokometa, ki je nastala na Češkem. Za začetnika igre velja Anton Krištof, asistent na realki v Pragi, ki je leta 1905 uvedel novo igro z žogo. Gre za igro, ki naj bi nadomestila nogomet. Igrali so jo predvsem Sokoli, ki nogometa v začetku niso smeli igrati. Igro so prvič predstavili javnosti dijaki Strokove akademije v Pragi že leta 1907.

Sčasoma je hazena postala samo ženska igra. V Sloveniji je delovalo 22 hazenskih družin. V naši bližnji okolici v Cerknici in na Rakeku. Hazenske družine v času svojega nastajanja niso imele nekoga, ki bi jim svetoval in pomagal, in so začele propadati.

Šele leta 1924 so ustanovili samostojno zvezo, vendar kljub temu ni bilo ne trenerjev ne sodnikov. Igralke so trenirale same. Ker ni bilo trenerjev, se treningov niso redno udeleževale in družine so propadale. Ker je bilo ob tekmah potrebno plačevati tudi davek in še druge dajatve, so se sekcije, ki tega niso bile zmožne, razšle. Trenirale so na nogometnih igriščih, ki so jim bila na voljo enkrat na teden, in ob najmanjšem nogometnem dogodku so morale igrišče zapustiti.

Na propad hazene so vplivali tudi drugi vzroki: ni bilo podmladka, premajhna propaganda, številne dolžnosti deklet v šoli in na delovnih mestih... Leto 1938 je dokončno pokopalo hazeno, ki je bila najprimernejša oblika telesne kulture za ženske.

Dekle na sredini je ***Jelka Domicelj****, sestra* ***Aleksa Domicelja****, trgovca in zagrizenega športnika, ki smo ga na naših straneh že spoznali. Druga z desne je* ***Bombačeva*** *– sestra* ***Tineta Bombača****, tretja z desne pa* ***Mara Perko****.«* | Foto: neznan avtor, iz zbirke **Staneta Kovšce**

Notranjske artikulacije

Avtor: Artikula

Tudi tokrat se vrtimo okrog kulinaričnega besedišča. Vsi vemo, da gre pri peki potice lahko narobe vse ali pa nič ter da na to vplivajo številni obvladljivi in neobvladljivi dejavniki. Spodaj navajamo eno od morebitnih estetskih napak. Po naše, jasno:

»Potico imam, včeraj spečeno.
Saj je dobra, ampak kaj, ko se tako grdo *partí*.«
»Vse se bo pojedlo, zato lepo nareži in postrezi.«

partít' *= iti narazen, razpasti na več delov (pri potici skorjica od sredice)*

Avtor: *Ivanka Gantar*

Raziskovanje jezera *in destilacije*

Zadnje dni šolskih počitnic so otroci v okviru raziskovalnih počitnic Notranjskega parka preživeli na Cerkniškem jezeru in prostorih nekdanje destilarne v Dolenji vasi, v Hiši izročila. Prvi dan je bil posvečen Cerkniškemu jezeru. Raziskovali so delovanje jezera, obiskali jamo Suhadolico in se sprehodili okoli otoka Goričica. Med pohodom po jezeru so spoznali nekatere rastlinske in živalske vrste, ki živijo na območju Cerkniškega jezera, in celo nabrali nekaj gob. Drugi dan so spoznavali veščino destilacije na območju prve slovenske destilarne eteričnega olja jelke v Dolenji vasi. Po uvodnem sprehodu po Hiši izročila in kratkem spoznavanju lanarstva, kovaštva in izdelave drevaka so se lotili

Foto: arhiv NRP

destilacije. V skladu s tradicionalnimi postopki so pripravili material za destilacijo iz vejevja jelke in zagnali proces destilacije. Po dobri uri so že imeli končna produkta: eterično olje in hidrolat jelke. Ker eteričnega olja za vse ni bilo dovolj, je vsak udeleženec s seboj odnesel stranski produkt destilacije, hidrolat jelke. *Avtor: Marko Cvetko*

Nočno nebo nad *Notranjskim regijskim parkom*

26. avgusta smo v sproščenem ambientu Kavarne na Tržn'c najprej poslušali zanimivo in poučno predavanje **Roka Vidmarja**, člana Astronomskega društva Javornik, o osnovah astronomije, nočnem nebu in nebesnih telesih, nato pa teorijo prelili v prakso. Pod vodstvom predavatelja, izkušenega astronoma, ki se je vabilu Notranjskega parka k sodelovanju prijazno odzval, smo se z uporabo teleskopa prepričali o obstoju Saturnovih obročev in rdečini Marsa ter občudovali druge zanimivosti, ki jih ponuja nočno nebo. Opazovanje planetov in meteoritov, spoznavanje zvezd, ozvezdij in asterizmov je navdušujoče

Foto: arhiv NRP

in sproščujoče početje in ga vsem toplo priporočamo. Še posebej, ker nam nebo skozi leto nudi vedno drugačen pogled in noč ni enaka noči. *Avtor: Jošt Stergaršek*

Tradicionalne notranjske *veščine in znanja*

Na prvi šolski dan smo za mizo sedli tudi predstavniki Notranjskega regijskega parka (NRP), Turističnega društva Bloke in Javnega zavoda Snežnik. Razpravljali smo o ideji, da bi končno oblikovali nekaj skupnega, s čemer bi tradicionalno notranjsko dediščino predstavili prebivalcem občin Bloke, Cerknica in Loška dolina.

Ker imamo podobne skupne interese in podobna razmišljanja, ki presegajo občinske meje, pa tudi voljo za uresničitev le-teh, je nastalo nekaj dobrega, pozitivnega. Ideja **Matevža Podjeda**, direktorja NRP, je pri ostalih dveh hitro naletela na plodna tla in nastal je skupen »mini projekt«: sklop sedmih zaporednih mesečnih delavnic, na katerih bodo prebivalcem teh treh občin predstavljene tradicionalne domače veščine in znanja, ki - žal - vse prehitro tonejo v pozabo. Tako si bomo lahko ogledali in v delavnicah aktivno sodelovali pri tradicionalni žganjekuhi, pripravi prave notranjske kavre, peki krofov, flancatov in mišk ter prazničnega božičnega poprtnika; naučili se bomo, kako v domačo kuhinjo vključiti suho sadje, spoznavali bomo stare kovaške veščine, stara kmečka orodja in se naučili sklepati koso. Zanimivo? Komaj čakate? Ne bo vam potrebno dolgo čakati, saj z delavnicami pod skupnim imenom Tradicionalne notranjske veščine in znanja pričnemo že 22. oktobra na Kmetiji Levar na Dolenjem Jezeru. Pridite, ne bo vam žal. *Avtor: Zdenko Truden*

Aine
LEPOTNI ATELJE
TINA POTOKAR, S. P.
TABOR 5a, 1380 CERKNICA
M: 040 501 145
e: INFO@AINE.SI
WWW.AINE.SI
WWW.FACEBOOK.COM/ATELJEAINE

SLIVNIŠKI *pogledi*

PLAST PRODA, KI GA JE NAPLAVILA VODA
STROK. ZA EGIPTOLOGIJO
HEBREJSKA ČRKA / FR. SKLAD. (FRANCIS)
REKA V JZ. FRANCIJI / GL. MESTO GRUZIJE
GERMANIJ / VAS Z. OD CERKNICE
ROMUNSKI PISATELJ (MARIN)
MESTO V NEMČIJI OB REKI KOCHER
ODMERJEN, DOLOČEN DELEŽ
REKA SKOZI BERN / (S)EN
SMOLA BALZAMOVCA / SOLMIZAC. ZLOG
MAJHEN PAKET
GIBKI RAČ. DISK / EDEN OD ČUTOV
MESTO NA KOROŠKEM
KORALNI OTOK / IT. IGRAL. MARTINELLI
ALUMINIJ / DEL JADRNICE
DANSKI PISATELJ (HANS CHRISTIAN)
AMERIŠKI IGRALEC AZARIA
VZDEVEK GRAFIKA GABRIJELA JUSTINA
NEM. REŽ. RIEFENSTAHL / (K)AP
IVO JAN / TAJNA SODELAVKA
IGRA NA 64 POLJIH / REDKO IME, DEANA
NADROBNOST PODROBNOST
MESTO V KALIFORNIJI / VELIKANI V GR. MITOL.
TRIZLOŽNA PESNIŠKA STOPICA
FR. PISAT. (ANDRE) / TRK VOZIL OD ZADAJ
DUŠAN NEČAK / AVSTRAL. MEDVEDEK
KRAJ Z. OD CERKNICE / NIZ. TRENER (LOUIS VAN)
ARGENTIN. PLES
ORANJE / BAT, TOLKAČ
PIANIST BERTONCELJ
MESTO NA SEVERU NORVEŠKE
BLAGAJNA (POGOV.) / DRAGO IVANUŠA
KDOR NE KADI
PREBIVAL. NAŠE SOSEDNJE DRŽAVE
PREBIVAL. NEVERK PRI PIVKI
OBED PRVIH KRISTJANOV
ALKOHOL. PIJAČA IZ HMELJA
LUČKA POČKAJ
KAR VODI ČLOVEK. RAVNANJE, VODILNA MISEL
ILOVICA
LEŠNIKOV NADEV ZA NAPOLITANKE
IMENOVANJE DIPLOMATA

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): AMAN, VIST, LEPOTIČKA, ODLIČNA, LB, KAVA, ANTAL, ANI, ELIADE, SENZOR, LASO, TAT, ISLAM, MLAT, PERO, GK, RENEE, EDO, IM, MILORAD, PRIPONA, AMID, KEIR, VAČAN, IN DOMAČE, TORTICE, MF, VSEK, NAIR, EKSELENCA, COT, OCEAN.

Nagradno geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov: Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica, s pripisom »Nagradna križanka« ali na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **24. oktobra**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke, **Lepotni atelje Aine**.

***1. nagrada:* bon za storitve ateljeja v vrednost 30 evrov,**
***2. nagrada:* bon za storitve ateljeja v vrednost 20 evrov,**
***3. nagrada:* bon za storitve ateljeja v vrednost 10 evrov.**

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku **novembra 2016**.

V uredništvo je tokrat prispelo 126 pravilnih rešitev prejšnje križanke. Med njimi smo izžrebali tri nagrajence, ki prejmejo nagrade pokrovitelja, **Kavarne na Tržn'c**:

1. nagrada (štirje kosi torte): **Sanja Habjanič**, Partizanska 18, 1381 Rakek,

2. nagrada (trije kosi torte): **Marija Gornik**, Grahovo 104, 1384 Grahovo,

3. nagrada (dva kosa torte): **Bojana Mišič**, Videm 1, 1380 Cerknica.

Nagrade lahko nagrajenci prevzamejo v **Kavarni na Tržn'c**.

Avtor križanke: *Vladimir Milovanović, Najeto pero*

S predelavo odpadkov *varujemo okolje*

Javno podjetje Komunala Cerknica, d. o. o., v občini Cerknica opravlja obvezno gospodarsko javno službo ravnanja z odpadki.

Naš osnovni cilj je učinkovit sistem, ki temelji na povečanju količine ločeno zbranih odpadkov in zmanjšanju količine odloženih odpadkov ter posledično varčevanju z odlagališčnim prostorom. Najdražje in hkrati tudi najbolj obremenjujoče za okolje je namreč odlaganje odpadkov. Reciklirati oziroma predelati odpadke pomeni ločiti, zbirati, predelovati in končno uporabiti snovi, ki bi jih sicer zavrgli. S predelavo odpadkov varujemo okolje, saj smo v krogu recikliranja za izdelek uporabili manj novih surovin.

Najučinkovitejši način ločenega zbiranja je ločevanje na izvoru. V ločenih zabojnikih od vrat do vrat zbiramo mešane komunalne odpadke, mešano odpadno embalažo in biološko razgradljive odpadke. Odlaganje odpadne steklene embalaže in odpadnega papirja je urejeno na ekoloških otokih. Vse ostale vrste odpadkov, poleg že zgoraj naštetih, je možno odložiti v Zbirnem centru. Odpadke

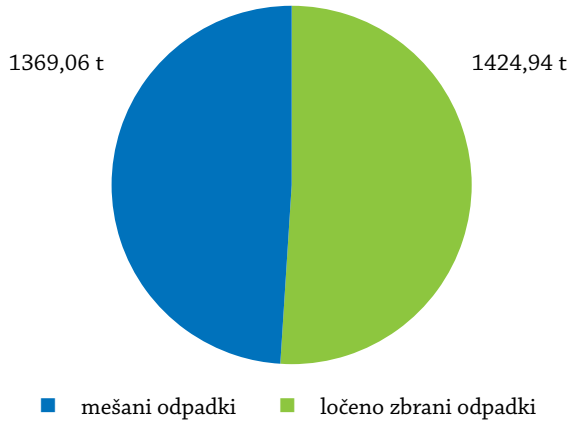

Lani je bilo v občini Cerknica zbranih 2.794 ton odpadkov

V ločenih zabojnikih od vrat do vrat zbiramo mešane komunalne odpadke, mešano odpadno embalažo in biološko razgradljive odpadke. | Foto: arhiv Komunale Cerknica

je potrebno pred dostavo v Zbirni center ločiti po vrstah odpadkov, zaposleni pa vas bodo usmerili k ustreznim zabojnikom ter vam priskočili na pomoč.

Na vseh pokopališčih je urejeno zbiranje odpadnih nagrobnih sveč.

V letu 2015 je bilo v občini Cerknica zbranih 2.794 ton odpadkov, od tega 51 odstotkov ločeno zbranih in 49 odstotkov mešanih komunalnih odpadkov.

Na področju ravnanja z odpadki je danes vse bolj uporabljena besedna zveza »Zero waste«, ki označuje prizadevanje, da bi družba spremenila svoj življenjski slog in navade ter posnemala trajnostne naravne cikle, v katerem so vsi odpadni materiali surovina za nekaj drugega. Seveda je do popolne implementacije tega procesa pri nas še daleč, saj bo potrebno mnogo korakov storiti predvsem v fazi proizvodnje izdelkov. Je pa stremljenje k temu cilju pomembno, saj tako zmanjšujemo škodljive izpuste v vodo, zrak in zemljo.

Avtor: JP Komunala Cerknica, d. o. o.

JP Komunala Cerknica d.o.o.

... v oktobru

do 14. oktobra

Razstava ob 90-letnici NK Rakek
Knjižnica Rakek
Organizator: KJUC in NK Rakek

do 26. oktobra

Razstava del Silvane Lautar
Galerija Krpan Organizator: Društvo notranjskih kulturnikov Krpan Cerknica

do 5. novembra

Razstava izdelkov Tomaža Čučka
V času delovanja knjižnice. Organizator: KJUC

nedelja, 9. oktober

Pogrebna sveta maša za žrtve iz Krimske jame
Sveto mašo za vse žrtve bo ob somaševanju duhovnikov daroval nadškof dr. Anton Stres, ki bo vodil tudi cerkveni pogreb žrtev na begunjskem pokopališču. Po sveti maši bo kulturni program. Prisoten bo tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Farna cerkev sv. Jerneja v Begunjah pri Cerknici, ob 15.00.

sreda, 12. oktober

Razsuti cvetovi
Predstavitev knjige Antice Marijanac. Pogovor z avtorico vodi Zvonka Ješelnik. Knjižnica Rakek, ob 18.00. Organizator: KJUC

Srečanje Bralnega kluba
Beremo Huxleyjev roman Krasni novi svet. Knjižnica Cerknica, ob 19.00.
Organizator: KJUC

sobota, 15. oktober

V. Javornik half vertical kilometer
Gorsko-tekaška preizkušnja. Start ob 10.00, v bližini Dolenje vasi (sledite oznakam). Prijave in informacije na vjhvkm@gmail.com
Organizator: Športno društvo Slovenske steze – Slo Trail

sreda, 19. oktober

Promet po meri ljudi
Druga javna razprava za občane o Celostni prometni strategiji Občine Cerknica.
Knjižnica Rakek, ob 18.00.
Organizator: Občina Cerknica, Prometni institut in KJUC – enota Rakek

četrtek, 20. oktober

Biseri Rakovega Škocjana
Otvoritev razstave likovnih del.
Knjižnica Rakek, ob 18.00.
Organizator: KJUC in KD Rak Rakek

petek, 21. oktober

Ljubeče partnerstvo je osnova kompetentnega starševstva
Predavanje Marka Juhanta.
OŠ Cerknica, ob 17.00.
Organizator: Večgeneracijski družinski center Cerknica

Odkritje table Slovenska pisateljska pot - Jože Udovič
Pred Knjižnico Jožeta Udoviča Cerknica, ob 18.00.
Organizator: KJUC in Društvo slovenskih pisateljev

sobota, 22. oktober

Tradicionalne notranjske veščine in znanja (delavnica)
Kmetija Levar na Dolenjem Jezeru
Organizator: Notranjski regijski park, Turistično društvo Bloke in Javni zavod Snežnik

ponedeljek, 31. oktober

Pohod z baklami do gradu Šteberk in okolici. Pohod je primeren za vse generacije. Prijave na: 041 632 153 ali krizna_jama@yahoo.com. Več info na www.krizna-jama.si. Kmetija z nastanitvijo Tekavča ograda (Lipsenj 32), ob 18.00.
Organizator: Društvo ljubiteljev Križne jame

... v novembru

nedelja, 6. november

Dobrodelni koncert
Nastopa ansambel Jelen, gost večera bo Vinko Šimek - Jaka Šraufciger. Vstopnice: 10 EUR, na voljo v KD Cerknica. Vabljeni vsi ljudje dobre volje! Kulturni dom Cerknica, ob 18.00. Organizator: Občinski odbor Socialnih demokratov Cerknica

Vabijo *k vpisu:*

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

V oktobru vabijo prvošolčke k brezplačnemu vpisu v vseh enotah knjižnice, kjer jih čaka darilo (slikanica).

Klub MACE

Mažoretni twirling in plesni klub MACE vpisuje nove člane, dekleta in fante, ki jih veselijo vrtenje palice, gimnastika, glasba, ples, druženje, tekmovanja in nastopi ter zanimive prireditve. Vpis: vsak petek v oktobru ob 17.00 v avli OŠ Cerknica. Več informacij: e-mail klub.mace@yahoo.com, spletna stran www.klub-mace.si in na Facebooku.

Žogarija za predšolske otroke

Z oktobrom se v športni dvorani v Cerknici znova začenja Žogarija. Vadbo, namenjeno predšolskim otrokom, vodita bivši slovenski reprezentant v smučarskih skokih Samo Gostiša in športni navdušenec Rok Mahne. Gre za osnove gibalne vadbe in dejavnosti, razvijanje osnovnih motoričnih sposobnosti in predvsem uživanje v najrazličnejših športnih aktivnostih – od poligonov do igranja z žogo. Organizatorji vabijo tudi starše, da pridejo na obisk in ostanejo v njihovi družbi, saj imajo na razpolago del dvorane za rekreacijo po lastnih željah. Športna dvorana Cerknica, ob ponedeljkih med 17:30 in 19:00.